

ცისკანი.

ქანთულა

სიკვირეკეთი

ჟუნალი

1853 წელს

მანკი.

ნუ. 3.

ПЕЧАТАТЪ ПОЗВОЛЯЕТСЯ,

съ тѣмъ, чтобы по отпечатаніи представлены были въ Ценсур-
ный Комитетъ узаконенное число экземпляровъ, г. Тифлисъ,
1 Марта. 1855 года.

Исправляющій должность Грузинскаго цензора Св.
Александръ.

Въ Типографіи К. Г. Эрнстова.

ქართული სატყუარეობითა
ჟ უ რ ნ ა ლ ი .

2.

დაბე ხომალდი.
(მარტინსკისა, რუსულიდგან)

ქანი გვაგნაალებდა, ზვანთნი უფრო ზ უფრო ხტე
ბოდენ ზ ხომალდი ჩუ მნი ჩუ მთებით მოცურეუდა ბნელსა
ზედა უფსკრულსა ოკიანისასა, სინათლე ადრევე განქტა
მოცარეულესულის ცის კიდესა ზ ბნელდა გარემო ჩუ მ-
ნსა, მე უეცრად მივცვი თავი ჩემი ოცნებათ ზ შონს,
ფრიად შონს წბოდენ ფიქრნი ჩემნი.—

მოჭყევე კიდევ ფაქტებს? მითხრა მე ხომალდის კაპიტანმა რომაელდ; აი, დახე ამხანაგნი შენნი ვათა უზღუნველად შეექვევრან ჩუჭნთა მესომალდეებთანა, მაგრამ ახა მითხარ მე ჰსწორეთ, სადა ზ ვისდაში მიჭყურინავდა ფაქტი შენი?

— ახ მე ვაყავ ჩუჭნს ქუჭყანაში, ჩემს სამშობლოში საუჭანგლო რომაელდო! — მოგიფხრობთ ვან იყო ეს რომაელდო. —

ჭაბუკი ეს იყო მოტლანდელი მაფალი ზ კარგი შესახედავი ტანისა, წადაც სევდიანი შესახედაობა, აძლევიდა მქაქალსა სახესა მასსა ჩინესულეზსა. თვალნი მისნი იშვიათად ელვანებდენ, მაგრამ ჰსწანდა რომ ის იყო სინათლედანდელისა ეშხის ცეცხლისა, აწიან ზოგნი თვალნი რომელნიც ეწთის შეხედვით მიიწყნოენ წმუნებს ზ განაცხადებენ მეგობრობასა, ესეთი იყო კეთილ-მოზილუნი სახე რომაელდისა, ჩუჭნ ზინგელის შეუწაშავე ვაყავათ უჭუჭ მეგობარნი.

—, მე ვაყავ ჩუჭნს ქუჭყანაში ჩემს სამშობლოში განუმეორე მე.

—, ახ ბედნიერო! მითხრა ოხვრათ რომაელდმა, შენთვის

ჭყვავის იქ მუოობადი; გაწნა ჩემთვის ადაწსადა მუოფობს იგი. —

შენ უბედური ხარ წონად? ვკითხე მას მეგობრულად ზე ჩამოვადთვი მას კელი, მონაწილეობამან ჩემმან ადმწა იგი, სეგლიანად შემაძხედა ზე მწანის დიმილით განმამეოწა: უბედური ხარო? კაცნი ასე უხვად იტყვიან ხოლმე სატყვათა, წომეღ მე მეშანიან, წომ არ გამოვჩნდე მათში სასატილოდ, წოდეს დაჯარქე ვვ თავსა ჩემსა მარტო უბედურად. ამბობენ ხოლმე: როგორი უბედური ვარ, რომ დავიგვიანე ტეატრში, ვითარი უბედური ვარ, რომ ვერ ვინადირე კანგათ! რაღა მეთქმის მე ამასა შემდგომ, შე რომელმანტა დაჯარგე ყოველივე ამ სოფლისა სტუდიად მოუქტვევლად ზე უბედოდ?“. —

მიუწინადა მე თუ აწაო? . . . განა რომელს ეშხსა ჩუჭნს ასაკში ძალ უმს ზე ადამადლოს ხელი ჩუჭნა, ანუ მოჭკლას იგი განწირულებადმდე, ზატვიის მოყვარება იშობების უჩუჭ დწოსა გამქწადლისა სიყვარულისასა; ვერტლას მოყვარება ანუგეშებს წაწმავალსა მოხუცებასა, მაგწამ ჭაბუკი ჭფურინავს ზე უუწაწს, ვასილ! შენც თვთ ვიყვარდა ზე შენ მწგონებ მე, მე უცხო შევიქვენ მე.

მამულეთა შიშის ჩემთა, ამხანაგთა ჩემთა ან ესმისთ გმ
ძნობანი ჩემნი, მაგწამ ადტატეულისა სულსა აქუსთ ეწ-
თი ოდენ სამშობლო ზე მე მიხანის, რომ ახლა მოვსთ-
ქუამ ჭმუნვათა ჩემთა წინაშე ღმრეობითის მეგობრისა, ზე
ტერბუნდის მცხოვრებელისა! ახა გამაგონე:

ოთხმა წელმა განვლო მას შემდგომ, რომ მე ვიყავ
ინდოეთში წამოსვლის ღმრისა დანიშნეს ჩუჭნის ხიმა-
ლდში ადმირალი ასტონ, რომელიც იყო გუბერნატო-
რად მაღრასსა ზე რომელიც მიდიოდა მაშინ სახლეულა-
ბით ევროპაში. მე გაგონილი მქონდა ასტონის უფრო-
სის ქალის მშვენიერება, მაგწამ აწაოდეს ვემ დავივიწ-
უებ იმ წამსა რომ ვნახე იგი სწულისა ბრწყინვალეობითა;
გამოვსთქუა, წა დამეძაწთა მე, რომ მიგეცი მას ხელი,
წათა გამოსულიყო ნაჯადგან, რომ მან გადდმიხადა მა-
გლობა ეროი ოდენ შემოხედვით ზე გაწითლებულმან და
უშვა გრძელნი წამწამნი თხსნი, აწიან ხოლმე ვნებანი,
რომელიც იფეთქებენ, ვითაწტა თოფის წამალი ზე ან-
თია დასასწულადმდე ვითა სანთელი: ახ! ვასილ. ამ გვ-
აწი ვნებითა ცეცხლი აღმეგზნა მე გულში.

სახედნეწოდ ანუ საუბედწოდ ჩემთხს, მე დამნა

შესე მასინ აღმიწაღთან აღუტანტად ზე ამისთჳს განუ-
შორებლივ უნდა გუოფაღვიუჳკ ასტონთან, მალე შევიქენ
მასთან შინაუწად, მაგწამ უფრო აღწე მარინამ გამი-
ცნო მე; იგი აწდა წითლდებოდა, წოს შემამხედაუდა
ხოლმე ზე მომანხრობდა მე თვალთა, ზოგჯერ თჳთ გა-
დამაწერდა ხოლმე სამსახურის გამო ქაღალდებსა, ზო-
გჯერ, წოს მე დავჯდებოდი ხოლმე დასახატაკად იგი
მოვადოდა ზე დასჯდებოდა ჩემს მხანსა ზედა ზე ისე უყ-
ურებდა დანახატსა, მაგწამ კანანდაში კი მითწოდდა ჩე-
მს ხელში წოგორც წომ გული, ახ მალმალ დაუწუებდი
ღანანკის სხუა ზე სხუხა სავანზედ ზე ბასს გაუწუდდი
იმას ზე ზეციურნი თვალნი ღისნი დამავიწუებენ ბევრ-
ჯულ ღანანკის სავანსა, წავდენ ჯერ მდუმანედ ვიჯ-
დებოდი ხოლმე ჩაის დწოს ზე დავხანოდი თჳთოეულსა
მოდანობსა მარინასასა ზე ამას გაწდა აწა წამ მე მო-
და ზე აწტანას ვხედევდი, მთელი ქუჭყანა დამყანტუ-
ლიყო ჩემთჳს აღმარაღის ითახში, მთელი ქუჭყანა და-
მავიწუდებოდა ხოლმე მისთჳს, სამმან თჳჭმან ზე ცა-
ვიურებთა ჩემთა განვლეს ვითა სიზმანი ზე ხომალდი ჩუ-
წნი დასდვა კიდეთა ზედა ბწაწიღისათა.—

ახ ნეტავი მაგაწუდებოდეს მანც ეს ამბავი წათა ან
გითხნა რომე ადმიანალსა ჰყვანდა ცოლი, რომელსა შინა
ინოებოდა უოველივე სანაგულეა ცუდისა ზდილობისა,
უოველნივე ბიწიერეუანი ბოროტის ხასიათისა ზე ამხანგ-
ავნებისანი, იგი ჰვლოზდა ქმნისა თვისსა რომელიც იყო
დიდი ჭკვიანი მაგნამ სუსტი ზე ამას გამო სწულიად ემ-
ონებოდა ცოლის ნებასა; მაგნამ მანც გამოვიდა მოს-
მინებისაგან. — წაიხსუბენ იგინი მადნაში ზე ონი კვა-
წით ადრე ქმნის წამოსვლისა, წამოვიდა იგი ან გლიაში
სხუა ხონადრით, ახ! აწ წაწმობადგინე შენ ვითანი იყო
განკჳიწივება ჩუჭნი რომ გამოვიდა ადმიანალი კიდესა
ზღვისასა ზე ცოლი კი უეცრად მოეხვია მას, ვითომ თუ-
მცა ანა წაე უოფიდყო მათ შოწის, ამ მოულოდინე-
ბელმან ზე უნებურმან ნახვამან განაკვარვა ადმიანალი, რომ
მელსაც უხაროდა რომ გადაჯჩიო საყვანელსა შეუდლ-
ესა, მაგნამ წადგანც იქ ბეკნი ხალხი იყო მასინ ამის-
თვის წიგი ან იყო მისდა განეცხადებინა შინაურნი ჩხუ-
ბნი; ხოლო შინაგან ჰსწუვლიდა ბედსა რომელმანცა
ჰქალადვე შეამთხვია ცოლსა თვისსა. —

ბედნიერება ჩემი გაჭფრინდა მოსვლის შემდგომ ად-

შიწალის ცოლისა ჩუქნ ხომად დხედ. — შინსანე დედ-
აკაცა იგი უყუტუდა ყოველსანავე შაგის სახით ჭ თუ-
თოეუდნი მოძნაობად ქლისა თუნისა ჭ თუთოეული ნა-
ბიჯი ჩემი განმარტა სხუაფუნო, მიეწიდეგან იშვიათად და
მიწყეს მოწოდება ადრის. ლთან ჭ დასასწულ სწულებით
გარდამაყენეს ადუტანტის თანაწიკობისაგან. — ძნელი
ყო მოთმენა ჩემიგან, რომე ესრედ მომექცა მე ადმიწა-
ლის ცოლა, მაგრამ ერთიოდენ მანიაშის ნახვად დამატ-
გობდა მე ჭ მამდევდა გამყოფილებასა. გაწნა ესე ყო-
ველივე ან. თუწაა ამა მწუხარებასთან რომე ვატიწყებო-
და მესობლიუწისა განშორებითა. ხომადღში ისე ახლო
ვიყავ მათონ ჭ ან ვიყავ მასთან; მესმოდა ხმა მისი, მე-
სმოდა ხმა თუწნთა მისთა ჭ ჯერ გხედეჯადი სახესა მისსა,
ახ ვაილ! ჯერ შემადლიან მოვსთქუა ერთ, წასაც მე გგ
წმობდი მასთან. — სეკდიანი მდუმარება მანიაშისა ამწა-
ვლებდა ჩემს მწუხარებასა. . . . ჭ მე ვდრეხოდი უწ-
წლოდ, ბედმან ჩემიან ან მაკმარა ესე; — უბედურება
თუწიად შოწის მსდევნიდა მე. ერთხელ, ახ! მოგონებოა,
მე უბეწად დაკულანაწავე მანიაშსა სხუა თთახას ჰატანას
თან წიდეგან, მაგრამ მე ბვიწად დამიჯდა ესე, ერთის

წამას ბედნიერება, დედამან მისმან მნახა მე.—

ნახევარს საათის შემგომ დამბაკეს აღმინათან, ცოლი მისი გაანხლებულის სახით იჭდა მდივანზედ რწინები მისი წისხვისა კუთლადვე ჰსინდრენ: გადაებრუნა მას სცოლი რ გარეუანა რ დაემტკობია ფანჯრები, მაწინაძი ჰსტინოდა რ თვით აღმინათა დადიოდა აქეთ რ იქით ოთახში.— თქუტნ უნდა ამ წამსა გადახვიდეთ სხუა ხომალდზედ, მითხრა მან ძალიან ცრუათ, რ იქ ადას სწულეთ თანამედებობა ლეიტანტისა, რომელიც შეუძლოთ გამხდაა, აჭა ზმძანებაჲ კანტინის სახელზედა. . . მშუადლობით. . . ცოლმან უგულოდ დაძიკნა თავა რ ზოროტათ შემომხედა, მაგწამ ვერ შევიძულ მენახა მშვენიერია სახე მაწინამასა. . . ან მახსოვს, როგორ ავედი მე ზემოთ; ან მახსოვს როგორ ჩამსვეს მე ნავში, ვიცან. მხოლოდ რომ ერთმან დელჯამან გადმოგვარებუნა იქვე კლდებზედ ნავა, რ სხუა ხომალდიდან ძლივ მოასწრეს დასსნაჲ ჩემი რ ჩემთან მეოფთა მენაგეთა, თორემ მე და ვადუბებოდა; მათ შორის ქანი გრძალდებოდა უფრო რ უფრო რ აწდა შესამლო იყო რომ ვადმოეგრეთ ხომალდიდამ სხუა ნავი რომლითაც უნდა შევსულვიყავ, რ

ამისთვის დაგრჩით ნაკში. —

ჩუჭნ ვიყავით უკუჭ შინის-შინ ბისკაიის ზღვისა, თდ
ეს დიდმან ზე ფიცხელმან ქაჩიშხალმან შეგვაპყენა ჩუჭნ,
ოწი დდე ნისლი ზე დრუბელი გვაბნელებდა ზე მიგვიფა-
ნა ცაჲ, ქაჩი გვატრიალებდა უწყალოდ ზე ანგინ ან ვა
ცოდით წა ადგილას ვადექით ჩუჭნ; ზოგი უნთთა ხო-
მაღლის ფაცრებთა დიდის ქანებისა გამო დაიწეეს მო-
დუნება, წყალი შედიოდა ხომაღლშე ზე დაღალუღნი კა
ცნი ვცემოდნენ უგონოდ, განწირულებითნი მეცადინე-
ობა მენავითა გვაძლეოდა ჩუჭნ წაოდენსამე იმედსა; მა
გკამ უცებ წადაც მოხვდა ძინში ხომაღლისა ჩუჭნისა
ზე მაშინვე შეაჯახა იგი, მკუჭდაწი მდუმარეობაჲ დასდ-
გა, შეუდგომ კუნესათა გონებათა! ზე ვაებათა; ხომა-
ღდი წუნანად მიუგდო გვერდზედ; ზვართნი ვითა მთა-
ნი ზე მიახტოდან მას, შეიუსკრიდენ ნათოტეხსავით ზე
მათრეოდენ უფსკრულსა ზდჷაში, მხოლოდ სინათლე
ცისა ელვათა. განაზობდა ხოლმე დამის სიწყდიადესა ზე
გამოაჩენდა შავთა კლდეთა ახლო მდებარის ნაზინსა მა-
გკამ სიკუჭდილი იყო გარემო ჩუჭნისა ზე იფუნებოდა უო
ველივე. — სისწრაფით ადგატეხული შევიჭერ მე ადმი-

წაღის ოთახში, რომელიცა იყო ნახევრად წყალში. —
მამიკუდა გული ზე დამიზნელდენ თვალინი ჩემი, სანახა-
ვისა მისკან, წაცა ვნახე, ძლივ მქრალ სინათლეში ფან-
ნისა სანათურისა. ადამიწალი იდგა ცოლისა ზე ნახევარ
მომკუდანთა ქალთა თვსთა შუა; უნდოდა ზე გერ შუემ-
ლო დაეძალა საშინელი ჭეშმარიტებაჲ იგი, რომე იდუ-
შებოდნენ, ჰხანძან საუკუნოდა განშორებისამან განჰყი-
ნა ცრემლინი თვალთა შინა მასთა. — ჰსჩანდა, რომელ უბ-
დუნად ეცილებოდა უწყალოსა წყალსა მსხუჭმხლთა
მისთა; ჰსჩანდა, რომელ უნდოდა მიჰყარებოდა მათ დუ-
დგათაგან, რომელნიცა ფიტხლავ შევადებოდენ დამც-
უნეულთა ფანჯანათა შინა, ხოლო მანამ! ახ მე შევწ-
ინაჯდი ათასს სიტოცხლესა, წათა მამეჩინა მანამა; მა-
გრამ მუის დავივიწყე თავი ჩემი ზე სიკუდილი წოს ცი-
წილით მომეხვია მე გულზედა ზე მათუცუდა წათა დამ-
ეხსნა ღაჲ ზე მშობელნი მისნი. — ან ვატი, რომელმან
ანგელოზმან დამიუანა მე მასინ უგონოებისაგან, წოს
გებდაჯდი დადუშვასა მისსა რომელიც იყო ჩემთვს უოგუ-
ლიგე ამა ქუჭყანაზედა. — განთადმან დაგვანახვა სწ-
ული საშინელეჲ ჩემწინს მდგომარეობისა წყალსა ზე-

მით, ხოლო სხუა ყოველივე წაწვეტატთ დეღვათა, წი
ნაშე ჩუჭნის ახლოს იყო ვითარბე მიუდგომელი ზღვას
ნაპირი, აწსაიდგან აწა ჰსჩანდა აწც ეწთი ხომალდი ზღ
ჭაში, მხოლოდ დეღვანი გაწეშო ჰსცემდენ უბედურთა
ნამტკვევთა ზ ნამუსწავთა ჩუჭნისა ხომალდისათა, ზ
წამთი წამად მძვინვარედ უწირობდენ შთანთქმას, აწ ვი
ცი, შესაძლო აწს გაიგოს ვინმე სწულებით ტანჯვა ამ
გვარის მდგომარეობისა, უფრო უმეცეს მასინ თდეს ხე-
დავ ახლოს თვსსა საუჭარელსა! . . . ახ! მე აწ დავა-
სწულუბ, ვასილ მოკლედ . . . ჩუჭნ შევაბით ტივისავით
წაოღენბე ფიტრები ზ ხეები შევკანით მასუდ ქალ-
ნი ზ მიგუნდენით დმეწთსა იმედსა ზ ზღჭის დეღვათა
ნაპირისაკენ; სამნი მატროსნი კიდევ წაწიტაცეს ზვიწ-
თთა, ისინიც კიდევ დაიწჩენენ ხის-შეჯახებითა ხომალ-
დისა, ხოლო ჩუჭნ დანაწჩენნი მოწყალეებითა განგებ-
ლებისა დჭთისათა დავგამტკწია ქუათა ზედა ზ ბოლ-
ოს გაგვადლო ნაპირას კლდის ძირზედ; სწულიად იმა
ღწოსა მე ვიყავ მარბათან, ახლო ვუწარეგდი მას წული-
საკან ზ კანდვადებდი ხოლმე ხეთა წომეღნიც მოცუ-
წავდენ ზედან წყალთა ზ გვექანებოდენ თდეს ვიყავ

ით თათქმის სწულებით განთავისუფლებულად ყოვლისა შიშიერებისაგან, მაშინ უეცრად დიდი ცაღდა გამოხტა შორის ნაპინას, დაგვიყანა ჩუჭნ ზე წაჩიტაცხ თან უგონო ქმნილი მანიაჲ კუაღად ზღუაში.

განა დაინჩი? შეკისძახე მე.—

ანა, ვასილ დავისხერ იგი!

ახ! მხოლოდ სიუჟანულსა შეეძლო შთამოებუნა ჩე მში ახალი ძაღნა, მაშინვე გარდავხტი მე ზღუაში, დიღხანს ვბძმოდე მე ხემო შორის ზვირთებისა ზე დასასწულ ვძლიე მათ, ზე გამოვაცურე თხელსა ადგილს.— მოუძღუნებულმან გაჩს შემოვხვიე მის ცანსა თოკი, რომელიცა გარდმოგვადეს ნაპინიდგან; ძაღთა ჩემთა დაპიტევს მე, ზღუაძა, დამძლია მე ზე შთამინა, მწანე წყალი ჩამდიოდა პინში, უერთა შინა ჩემთა წადაცა მსტკუნდა საშინლად, მესმოდა დაჩჩობა ჩემი ზე მეპობოდა გული, უკანასკნელ შეკვჩინერ ჩემში დანაშთენი დონე ჩემი, ზე ერთი მწანედ ამოვიოხხე, ხოლო ანინარ ხოლმე ზოგჯერ მანუგეშებულნი წაშნი ჩუჭნს სიტოცხლუში, ავახილე თვალნი ზე წადა ვიამბო? მანიაჲ იურ მინდილი ვითა სანთელი, დაღრეკილი იდ

გა ჩემს თავზედ, სკელნი თმანი მისნი მიკრულიყვნენ
მის კისერზედ ზღვას წელისა წვეთნი ჩამოსდიოდ-
ნენ მშვენიერსა სახესა ზედა მისთა. სწულიად სული მი-
სი შეგროვალისო მის თვალეში ზე კართოლით შეშინე-
ბული მიყურებდა. —

ხელი თვისი ედგა ჩემს გულსა ზედა რომელიცა იცა-
ეებოდა მხოლოდ ერთისა მასთვის ზე მხოლოდ მისთვის
ახ! წისთვის ან მოვკრედი მაშინ ამა ზეცაერისა მდგომარ-
ეობაში. —

ჩუჭნ ვაუაგით ცარიელსა კადესა ედთისა კუნძულ-
ისა, ყოველივე სახლურეუბა აღმინალისა, ოწნი ავიცა-
წნი ზე წვა კაცნი მაცნოსნი მოწინენ. . . ხოლო სხ-
უანი უკელანი დადუბნენ. — მსწრაფად დასწყენადა ქა-
რი ზე სხუა ხომად დასაგან გამოგზავნილთა ნავთა გა-
რდგვიყვანეს ჩუჭნ მას ზედა, აქამთ შექვერამან ზე გე-
გობრობის შეცადანეობამ ადადგინეს ჩუჭნნი დონე ზე
ხომადდი ჩუჭნნი უკრეულებად ზე უშიხეზოდ მოვიდა ან-
გლიაში. — აღმინალის ცოლსა ანდა შეეძლო რომ ან
ეგწნო სამსახური ჩემი, რომელიცა უჩუჭნე მათ. ადა-
თქმანი მისნი რომელიცა წამოსთქუა დროსა დადუ-

მებისასა ზე მადლობანი რომელთაცა მეუბნებოდა მე და
ხსნიათჳს მარიამისა ახსოვდა მას კჳალად ზე იმისთჳს
სახელი ადმიწალისა ღია შეიქმნა ჩემთჳს.—

მე განდავდეგო სამსახურისაგან ზე ღაჭჩი საცხოვრ-
ებელად ლონდონში, დასდგა ზამთარი ზე მასთან მო-
ვიდა ღრო ბაღებისა, ზე მაშინ ვაჩქუი მე თავსა ჩემსა,
მშვიდობით განსტუმრებო, ჩემო ქუჭყანა ანუ დიდი შე-
წილობანი უცხო ან იუჳენ ჩემთჳს მაგრამ ან მინდ-
ოდა დევნაჲ შეწილობათა. მაინც მაშინ გულმან იმა-
ვლებულ მეო ზე შეუდეგო ქუჭყანასა მარიამისა კჳალა-
თა მიდევრით, დიდი ლოდვი გრამ შოწით ნათესა-
ვი მეო ჩემი ზე ამისთჳს მე შეჩქილო წავსულავაჲ დი-
დაცუბთან რომელნიც მაშინ ჰსცხოვრებდენ გამოჩენ-
ით, განითქჳ სახელი მარიამისა რომელსაცა დაუწუეს
დევნაჲ მოდურად შემეჳარებულთა, დაწუეს მას წი-
ნაშე მოდურად ოსკრად ზე უელანა ისე განკჳინგუბ-
ით ზე იმგვარ გმნობით უუურებდენ მას, ვითარცა უე-
ურებდა ახალსა წარმოდგენასა ანუ სწილობსა.— გარ-
ნა დადის მწუხარებით შევატუე მე რომელ ზინ-ფერო-
ბამან ზე სიძვიდრემან მიიზიდა ფინად უუწად-დესაჲ

მანამას, მას უკუც მოსწეინდა შინაუნი ცხოვრება ზ
ბაღის ჭყეითა სურთქვადა უკეთესად. — ფრად ხმ-
ინად იტყოდა სახელთა გნაფინებთა ზ ბაწონებთა ვი-
დრედა სხუათა თავას მეგობართა სახელთა. დამილი
დიდისა კმაყოფალებისა ჭრწეინაგდა ხოლმე ბაგეთა
ზედა მისთა, ოდეს ლოწდნი ზ ბაწონნი ცანციობდენ
მასთან, ურთას სიტყვათ მე ვერდა ვსცნობდი ადწინ-
დელსა მანამას იმა გაამწაწაფრეულსა ლამასსა ქა-
ლში, ზ თვთ იგაცა ძნელადდა ჭსცნობდა ადწინდელს
თა მეგობართა თვსთა. — მე ესრედ აღმატეულად მი-
უწაწდა იგი რომელ ან შემქმლო ან მენახა იგი ხში-
რად, გული ჩემი დამიწეებდა ოხუწასა, როს მოვკა-
ლდუოდ მიხ ხაღვასა, განნა საკმაოდ ამაყი ვიყავ მი-
სთვს რომელ შინაუწობითა მომესყიდა უუწადდესამ
მისი ზ მაშებამა უსულთა მათ ხაღხთა, რომელნიცა
ქეწწაწმოვლად ვაწს ეხვავენ მას. ამისთვს იშვიათ-
ად გცანციობდი მე მასთან, მაგწამ განუსწეწნებელი
გონება ჩემი მისკენ წბოდა მანად. ზოგჯერ მართლ-
ად ოდეს შევხვდუოდით უწთად მანამასთან ჭსწინდა,
რომელ თუცა ზატვიან მოუწანესას წანეტაცა გონებს

მისა გრადუსი ზე ლონდონადმი, მაგრამ გული ეუხებოდა
და ჩეთხს ზე ერთადენ ცკბილნი სიტყვანი მისნი იუჟ-
ნენ ჯალდოდ ჩემთხს. — მაგრამ თავას მოუჟანება ჩე-
მი მანც შემიძქუნდებოდა მე, უფრო უმეგეს მით რომ
მგელ თუცა ანა მანდებდა იგი ზინსა, რომცა შევხვდ-
ებოდით ერთად მაგრამ ანცა თუ გვედა შემთხვევა-
სა. — ახ! თუ იცოდე რომ რომდენთა უხალთა დამე-
თა ზე რადდენთა უნუგეშოთა დდეთა იუჟნენ ჩემთხს მი
ზეხად ზალეი იგი! — ზე ვითანას ცუცხლით ზე მწუხა-
რებით ამეგზნებოდა ხოლმე გული ჩემი, მხოლოდ თა-
ვას სახლშა ვზოგედი ხოლმე ზოგჯერ მას შანა ადრის
ნდელხა გველუხსა მანამსა ზე მით უფრო გულს მი-
დნობდა რომ დამიწეებდა ცქერას ადრინდელივით მშ-
ჯენიერ თვალებით ზე ყოველსავე ეჭუს განმიქანებდა
ხოლმე რომს ყუზადღებით გულავე დაძელაზანაკებოდა,
დასასრულ ამგვარ მანამის ქვევამან ჩემთან განაცხო-
ველა ჩემში წვეულნი იმედნი ჩემნი, ზე სიუჟანულმან
შეჭმუსნა ჩემ შოკის ყოველივე დაბნეულესაჲ. სანუ-
გეშომან ჰახზმან რომ შევქნილვითაჲ მულობელი მისი
სწულიად შემიხუნა მე, ზე დავიწეე განცხადებულად ად

შეიქმნა ჩემთა განზრახვათა ზე ან ვიცა, წამსათჳს ან
 შექმდომ შექმნთო იგი? წინაშე ჩემნი იმდროს იუ-
 ვნენ სწავსებულ ლაშქართა წოდესაც წინაშე ჩემნი იუ-
 ვნითა აწინდულთა გრადთა ცხენათა ამოგებდენ ჩემნი
 ნი გვანი უფრო სწავსებულ ბაგეთა შინა დიდუ-
 ბისათა, ვიდრედა სახელი ასტონთა, ზე ჩემის სახელი-
 რებელით შექმდომ რომ თუშცა დიდ გამოჩენილად ან
 მეცხოვრობ, მაგნამ ანცა თუ სხუასეუდ ნაკლებ, ზე სიმ-
 დიდებისა გამო ან ვიყავ უკანასკნელი ჩემთ ამხანაგთა
 შორის. —

ოდეს შეიტყუო ჩემი ჭაზნი, განსტოლდა ასტონის
 ცოლი, მაშინვე უბრძანა ქალსა განშორებულიყო ჩემს
 ვან ზე სხუა ზე სხუა სიტყვებით მითხრა მეცა საწუენო
 მწაგალი; გაჩნა მანამისათჳს დავიწყებ გული ჩემი, შე-
 ვმუსრე ამხანაგებებამ ჩემი ზე ჩუმათ ვიყავ მე, მწაგალად
 ვცდილობდი დამერწმუნებინა ჩემი თაჳი რომე მის დე-
 დის ქცევა წაგმოსდგა მჩისხანის ხასიათის მისგან ზე
 ანა სრულიადისა ნებისა მისგან; ძვირად დამიჯდა მე
 მწაგალად წასვლამ ასტონის სახლში; გაჩნა მოუთმენუ-
 ლმან სიუწარულმან იძულებულ მყო ზე სამს დღეს შემ-

დგომ წავედი საღილად მათთან.—

ცოლი მისი ან გამოვიდა; ადმიწალი ცივად გამოვიდა; მე ველოდი ამგვანსა დახვედრასა ზე ამისთვის ან მიკვირდა იგი; ანამედ მანიამის სახემ დაემოდა მე ფიცხლად, მისი განსწყობებით ზე უვაგლოვანი სახე ანცა მცირედ ან შეიტყვალა ჩემის მისვლით.— იგი მომექცა მე ვითარცა თითქო უცნობს.— ოღეს დაველანძინებოდი ხოლმე მას, მოკლე სიტყვანი იყვნენ მასუხად ჩემდა. ახ! მეგობარო ჩემო, მან მოკლედ იცოდა ხასიათი ჩემი, იცოდა იგიცა რომელ თვით მცირედა საწერო მისგან წამდე განხწვნიდა ბუკნ ფუნად გონებასა ჩემსა, რომელ უნთსა ოღერ ცივსა სიტყვასა მისსა შეეძლო მოეკლათ სიტოცხლე ჩემი, იცოდა ესე ყოველი ზე ანცა უნთი მანუგეშებელი სიტყვა ანა მითხნანა მან, რომელსაცა შეგსწინე გული ზე სიტოცხლე ჩემი, ზე რომელიც სამის დღის ადრე მეფიტებოდა ჭეშმარიტს სიუგანულსა.— ესე ძალთან მძიმე იყო ჩემთვის, დედის ნუბასსა ანა შეეძლო რომ მას ვეტანჯე მე ზე გულგრილობით განემწავლათ ცანჯვა ჩემი.— ყოველსავე აქუს დასასრული. . . . ზე დამიარებისა გმნობამ განმიმადრ

დაკოდილი გუული ზე ამაყად გამოკესალმე მანიაშსა; გა-
ნა შექმლო უნაღვლელოდ მეტკინთა ესე ვითანი ჩე-
მი წყენა, ესე ვითანი მუხთლობაჲ მშვენიერების მის ან-
სებისა ზე მასთან შემუსვრად უკეთესთა იმედთა ჩემთა
ზე უტკბილესათა ფიქრთა ჩემთა! . . . ახ მეგობარო ჩე-
მო! მე მაშინ მივგულად ჩემს სიტოცხლესა ვსტიროდი
სისხლის ცრემლითა მოდალატე სიყვარულისა გამო! . .

ჭკუა მხდილი მაშინვე წამოგუდი ან გლივად ზე გა-
ნთადი დამხუდა გზაზედ ზე ათის დღის შემდგომ ვი-
ყა ისმანიაში ვაღანტყნად ველინდგონის ჯანში . . .
მუნ ვეძებდი განცხრომასა ზე ვერ ვნობიდი მას, მამიკა-
ჟდა გუული მშვენიერებისათჳს ბუნებისა, სიტოცხლისა
მხიარულებისათჳს, ზე დიდ-ხმაურობაჲ ლაშქრობისატა
ანა ჳსდევნიდა ჩემგან სულის სევდასა; სახე მანიაშისა
ან მტკიუბდა მე ანცა ომში ზე ანცა სხუათა ადგილ-
თა . . . ახ ჭკუმიარიტად გითხრობ ვასილ! რომელ უი-
მედო სიყვარული იგი მაძლეკდა მე ვითანსამე ნუგეშ-
სა . . . მე წამოვიდგერდი ხოლმე მანიაშსა, ვფიქრო-
ბდი მისთჳს ზე მდუმარედ ვეცეოდი ჩემს თაგსა, ოდეს
შეიტყობს ჩემს ამბავსა, ანუ ჩემს გამანჯგუბასა, მაშინ

ობჷწით იტყვის: იგი უნდა ჩემ ქმნად ყოფილიყო! . .
განა წისთჷს მოგიბნობ წანსულსა მოუტყველსა,
ახ! წისთჷს ვაცხოვლებ ტუცხლსა განმქალსა სიყვან-
ულისას!

განგლო ოწმან წელმან ზ მუუდრო სეგდა ჩემი კჷ-
აღად აიდეღვა ჩემა ბიმაშვილის წიგნმა ანგლიდანი:
იგი მწერდა,, რომ ხშირად იარებოდა ასტონის სახლში.
რომელ ბევრი წადმე გამოიტყალა მათ სახლში, დიდ-
სა ქუჭყანაში ყოველსავე აქუს მოდაო, მომწეა მან:
,,მანამან განგლო თჷს კეძოთ გზა თჷსი ზ აწ ბუა
,,ღბულნი განს შესტრფიან ახალთა ყვავილთა, ახალს
,,გაზდანი ჩუჭნნი თჷთ იცა აწიან საკმაოდ დადგომ-
,,ილნი რომე ანდამატისებქ მიხურობილ იყუნენ ერთს
,,საგანსა, ხოლო მანამა აწ აწის საკმაოდ მდიდანი
,,ბიმა საზოგადოებისათჷს სადაც შთააგდო იგი ერთხ-
,,ელ ბედმანა, განქქანდენ უკუჭ ჭეროვანი სამეყოლ-
,,ნი ასტონის ცოლისანი ზ აწ ჭხედავს იგი რომელ უბ-
,,წალოდ ზ უსარგებლოდ აქუნდა საგნად გნაჭნი ზ ბა
,,წონნი; ხოლო საბწალო მანამა ადგუნებულის გულს-
,,ითა თჷსითა ზ სიყვანულითა დინს აწს მონაწილეობისა

„შეზარებულნი“. — მიზიდულთა გარეგანთა მატყუარ-
თა სახითა ზე შეხედანისა წოდებითაჲ ნასწავლითა
„ლაზარესი“; მარიაჲს ეგონათ ეზოვნა დიდს ქრესტიანაჲნი
„თავისა თავისათჳს მიწვეულნი კაცნი ზე გვიან შეიტყო შე-
ხედობაჲ თჳსი. — ახალგაზდათა ჩუშნთა გერ შეემა-
ხლოთ შეეცყოთ მისნი გმობანი ზე დაჯიწყებული მათ-
თგან მარიაჲნი შეძწუნებული ზე თუნად მონანული დღ-
ითი დღე სჭკნების უჩულოდ, ზე შე მგონია, საყუარეუ-
ლო ჩემო წონად! რომ მას უყვარხარ შენ, აქამომდე
უყვარხარ უფრო უმეტეს ადრინდელისა. — თქვს ჩა-
თვალადებენ შენზედ ლაზარესა, დაფიქრებთ იგი, ჩუ-
თად ოხნავს ზე სძინად ცრემლიანი გამოჰსჩქეუენ მის თჳს
თვალთგან. — ადმინდალი მალმალ მოგიგონებს შენ ზე
„ცოლმაცა მისმან დაიწყო შენი ქება, საყუარელო ძმად
ჩემო! განაგდე შენგან ამხარტავენება შენი, რომელიცა
„უბედურად გუოფს შენ, ნურდა ულტვი შენს თავსა
„მოდო აქა ზე სსუა უოგელივე ადსრულდება თჳთ თავით
„თჳსით, მარიაჲ კუადადე მშვენიერია ზე შენთან აჭყუ-
„არების ახლად უმეტესად ვით მანისს ვადლი.“ —

წამოიდგინე შენ ვასილ რომელ იმა წიგნმან ვა-

ნადგობა მჩისხანება ჩემი უფრო უმეტეს შინგელისა, მე ვსთქუნი ანა, ღამციღებთ ან ვიუიდედი ჩემს ბედნიერებასა, ან გავხდი ჩემს თავსა გამონაცვალ ქმნად, ნადგანც აჩიუო ჩემსედ უკეთესი. მე დავხიე წიგნი იგი ზე დაჯიჩი ჯადში.—

ჩინებული დდე ომისა ფიტოწიასა შინა შავი დდე იუო ჩემთჳს დროსა მტერთა დევნისა, შევიჭუქ მათ ჯადში, მომხუდა ცუგია ხელში კანდამაგდეს ცხენიდან ზე წამიუვანეს ცუქუშედ ზე გამგზავნეს მალე ჭიანჭიაში.— ომისა შემდგომ დროს განკვათავისუფლეს ცუქუშენი ზე მამინჩა ხელი, გავესწრაფე ანგლისაჲენ, ახ, ვითან ცუბილაგ დამიწიუო გუღმა მტერა ოდეს დავინახე აქეთ ნაზინიდან ნისლიანნი კიდენი ჩემისა მამულისანი.— დრო დააცხრობს ხოლმე მჩისხანებას, მოშოწება უფრო ადამადლებს თავის დინსებასა ზე სიამესა ზე მე სინანულით უკუქუშ ჩემს თავსა გგონებდი გიძჯდომანკებ კანკო მო ნათესავთა ზე მეგობანთა ჩემთა ზე ვსთქუა თუ ანა.— დრო ვუიქრობდი მანამხედ ზე მასთან ბედნიერებაზედა, გუღლი ჩემი ამანთლებდა მას ზე თჳთ გონება ჩემი მუუბნებოდა მე: ეჲ! ვინ ან შემტდანა ერთხელ? . . ზე მე

ლობადი მიხატვიდა წინაშე ჩემსა შობს ბედნიეობასა.-

ნაგისა მლოდე წაგედი სასიარულოდ კალეს ქუჩებში, ზღუის კიდის ქალაქასა, აჭა ანგლიელთ საუდანი მი თხნა მე ნავში მსახურმან, ზე უფიქრელად შეგედი მე მას სანახავად, გამიკვირდა ძალიან, რომე კანი ან იყო დასხმული ზე ანაჟინ იყო საუდანში, მხოლოდ მანჯუნივ მხარეს იდგა კატაქალკაზედ კუთო, მე აგედი კბეშედ წათა წამეკათხა ღაწერილი კუთოს ფაცარზედ, გაძნა ზემო ნაწილი მისი წიდათიმე იყო დახურული მაგნად ზე მე შევიძელ მხოლოდ წაკითხვა, რომელ განსუტნებულ იგი იყო ახლ-გაზდა ქალი, რომელიცა საწამლავად წამოსულიყო ზე მოგზაურობაში ეძებდა სიმბთელესა, ზე მან მალე ჰპოვა ოდენ საფლავი, მიგედი ავხადე გასდასაფარებელი წათა შებეცყო ვინ იყო იგი, წოს გადავწიე გვარგვინი რომელიცა ედგა იმას თავზედ, წადაც თნთოლამ ამიტანა მე, ავხადე ნელნელად ზე მიცვალეული უფერო თვთ სიკუდილმა მშვენიეწად ვიდრე სიტოცხლე წამოუდგინა ჩემთა თვალთა. ბნელოდა საუდანში: მე დაჯიხანე წათა გამეშინჯა იგი ახლოს ზე მე-ყესეულად განჰქრნა სუნთქვა ჩემი; ზე, დამიბნელდა სა-

ნათლე თვალთა ჩემთა! ახ ეს იყო მანამ, ჯი მეგობარა
რო ჩემო! ორჯერ ანა ჰგონობენ ხოლმე გონობათა
მათ, რომელნიცა შეაწფენ ერთს წამში მრთელსა საუ-
კუნესა ჯოჯობეთისა ტანჯვათ! ან გიტე როგონ შე-
ვსებულ ან მხოლოდ იმ წამში, ოდეს დაგვონე მკრუდა-
ნსა ზე დაგუგდე მათ ზედა ცხარედ ზე მწარედ გამო-
საღებების გოცნა რომელიცა ადგნძალულ იყო ჩემთს
დროსა მის სიტაცხლისასა; მუის გაცვივდა ჩემში სისხ-
ლი ჩემი, დამიბნულდა გონებაჲ ჩემი ზე მე უგონო ქმ-
ნილი დაგვეცა ცივსა საყდრის ფილაქანსა ზედა.— ახ!
მეგობარო ჩემო! . . . მე თითქმის ვსტინი ახლაცა, მა-
ნა მამინ ან შექებულა ტინილი?; რომანდვი გაეხვია ში-
ნელში მათა დაუმადა ტრემლინი თხსნი, მაგნამ მას ადა-
ნა ჰსცხვენოდა ჩემი, ამისთჳს რომელ სხუა ტრემლი შე-
ბნაღებისა დაუცა მის ხელსა, იმა უბედურისა მის დრო-
ბითისა მეგობრისა ჩემისა, რომელიცა მეზუნო მე, სა-
ჭირო ან იყო მისთჳს ნუგეშის ცემა ჩემი, ტრემლინი
მისნი იუვენ უკეთეს მანუგეშებელი მის გულისანი.—
ქანი აქანებდა ზვირთთა, დადონი შუოთავდენ იალქან-
ნი თრთოდენ ზე ხომადდი ჩუჭნი მიტუწავდა ბნელსა

უფსკრულსა ზღვისასა.—

დასასრული.

მუშლნი სხუა ზ სხუა ნეგლოტნი.

ივლიანე კეისანი ეწთხელ ნაკში იჯდა, ზ დიდი დე
 ღვა აღუდგა ესრეთი, რომ თვთ მენაგეთ მოძღუანა იგი
 დიდად შეშინდა, უბძანა ნუ გეშინიან კეისანი მიგ-
 უას.—

ნახა ოშიდამ ეწთის გუნდის შედგომე გამოქცეულ-
 იყო, დააჭინა ისევ იქავ მიიუვანა ზ უთხნა, ვისთანაც
 წეღან ბძძოლა იწუე, ეგენი აჩიან.—

ავგასტოს კეისარმა გაიგონა, ვითარაჲდ შეროდეს ჰყო
 წიათ მეფე, ახლად შობილს იესოს ეძიებს, რ სიწმიას
 უმანსი ყოველნივე მოხდნა, რ მათში თვისი ძეც უწყალ-
 ლდ მოკლა, ბქმანა, მას ღოწის შვილობა ჰქსჯობნესულა
 შეროდეს შვილობასა, ამისთვის ბქმანა, შეროდეს ჰყო
 იყო რ ღოწის ანა ჰქსჯანდა —

ამავე კეისარს ერთას უსაწყალას გ'გდეს უნდოდა
 თავის ჯაროდაჲ, ბოროტის წისმე საქმისათვის, მოვიდა
 იგი უწმა რ ევედრებოდა ესრეთ: ნუ განმაგდეს, რომ მ-
 მანქის ვერ ვსწავნები, რ ვერცა მას მოვასხენებ თუ კე-
 სადს შევსძულდი. უბქმანა, ესრეთ უთხარ, კეისარს მე
 შექმულდათქო, რ მეკი გამეცალე. —

ერთა მოლაშქრე ნახა თავს იქედნა რომ ომში თავი
 ქუთი ვამიტეხესო, უბქმანა. მეორეთ რომ გამოიქვე უნ-
 ან ნუღან მიიხედავ თორემ კადევ გ'გატეხენ. —

ერთი დიდი კაცი რომელიმე მოეხუდა რ დაად მწა-
 ვალი ვალი დანა, წაღ ჰქონდა ყოველივე გაჭიდეჲს, მ-
 გრამ ვალს მასანაც ვერ ადუდა. კეისარმა ბქმანა მისი
 საბანი მე მიეადეო. მოანთვეს მასი ნახუწავი საბანი რ
 მიჭიდეჲს. ესე უწმლას დადად გ'უხუწდათ, რ ბქმანა,

რადგან ამ საბნის ზატრონს ამდენი ვალი ემართა ზე კი-
დევ ეძინა, მას თუჩმე ამ საბანს ძილი ჰსცოდნია ზე ამ-
ოცომ ვაყიდე.—

ესევე კეისარი გამაჯგუჭბული მობძანდა, ზე ერთი
დაწიბა ახნაურ-შვილი მიეგება ზე პელსედ ყუაგა უჯდა-
იგი ყუაგო გასწავლესული იყო ზე ესრეთ იძახდა, გამა-
ჯგუჭბა ჩუჭნს კეისარს, გაუტყუელს გამჩიგეს. ესე
ყუაგისაგან დიდად გაუკვირდა ზე ყუაგში მწავალი ფასი
შობდა. ნახა ეს ერთმა მერქემე მომ ამ ყუაგში ამტენი
თეთრი უბოძა. წავადა ზე თათონაც ერთს ყუაგს წყრ-
თნა დაუწყო. მოდესაც მართლა ვეწას იტყოდა, მერქ-
ემე გაჯავრდებოდა ზე იტყოდა: ჩემს საწვეულმა ცუდად
ჩაიწა. ამ ყუაგმა ამისმეტი ვეწას ისწავლანა: შედგო-
მად მერქემემ ეს ყუაგო კეისარს შაწთვა, ზე მიულოცა
ყუაგმა კეისარსა. კეისარმა ბრძანა, მაგისტანა მომლოც-
ველნი მწავალნი მყუანან. ამდროს ამ ყუაგს იმ მერქემის
ჯავრაც თუჩმე მოაგონდა ზე თქვა: ჩემს საწვეულმა ცუ-
დად ჩაიწა. ვაიტინა კეისარმა ზე იმასაც მწავალი უბ-
ოძა.—

ამავე კეისარს ჰყუანდა ქალი იუღია, ზე უდროთ თა

ვში ჭადაწა გამოეწია, შეეპნო თხსნი მხეკალნი საწოლში ზე ჭადაწის გლეჯა დაწეებინა, ამაში მამაც შეესწრა ზე აწა უთხრანა. ცოტას ხანს უკან ამბავი ჩამოუგდო ზე უთხრა: შვილო სიმელოტე გიწიკუნია თუ ჭადაწა. ქალმან მოახსენა, ჭადაწა მიწიკუნია. მამამ უბძანა, მაშ წათ აგლეჯანებდი შენს თმას საჭადაწისთვის.—

ტიბეჩიუმი კეისარს ერთმა ვინმე მოახსენა, შენს ავს ლაშაწაკობენ. მიუგო, მე ესეც შეყოფა რომ ავს ვეწა ვან მიზამს, ზე სიტყვით ვინც უნდა ილაშაწაკოს.—

ტიტე ვესპასიანის თხსნი მეგობარნი დასცინოდენ, წაც კაცი მოვალს ზე შემოგრივლებს, წაგინდ შენას ხაზინის დასაკლისი იუოს, მანც სამარტალს უზამ. მიუგო: ამას თუ აწა ვიქ აწ იქნება. მანტეხული აწაწის, კაცი რომ კეისართან მივიდეს ზე იქილამ მჭეუნვანე განვიდეს.—

მეფე ალექსანდრე ესეთი მოწყალე იყო, ყოველს კაცს სათხოვანს აღუწყოლებდა, ზე ვინც აწა სთხოვდა იმით ასე უბძანებდა, შენს მოვალეთ წათა მკედი.—

ერთხელ ლაშქრად იყო, ზე ერთი მისი მკედაწთაგანი სხუას ბადში შევდა ზე ხილს გლეჯა დაუწყო, გაუწყრა

ქესკეთ უბნძანა. წაც სხუისაგან შენს ბადში საქნელ-
ად ან გინდოდეს, იმას შენ სხუას რუ უხამ.—

ერთი ქანის მსგავსი კაცი, უკელას ვისმე ჭნინდებო-
და გვისაწთან საქმის გარბეებას, ქნთამს ანთმეგდა ზ
გენავის წას უწიგებდა. შეიტყო ესე გვისაწმა, გაუწ-
ყნა ზ ბნძანა ხესე მიაკანით. იქით ზ აქეთ მყნადლი წამ
უყნწილეთ, წათა იმისი სუნი მისდოდეს, ზ ასე ამხ-
ეთ. მე ის ქანი მამდის წომეღსაცა გვიდდი.—

წოდესაც ავწიან მეუე თისის ქალაქს მოადგა, მო-
ქალაქენი დიდად გამაგრდენ, ზ მოლაშქრენი დაშგრენ.
ამაზედ განწისხნა მეუე ზ თქუა: უსაცრილოდ თუ ეს ქა-
ლაქი ადვიდე უწთს ძაღლსაც ადწ გაუშგებ ცოცხალს.
ეს მოლაშქრეთ იამათ ზ განმგნდენ წომეუე ქალაქს
უწყრების ზ ბევრს ვიშოვნით, ზ ადგადოთ. წოდეს შე-
უტიგეს ზ ადადეს, მეუემ მოქალაქეთ უწიგო აწა უყო-
წა. მოლაშქრეთ მოახსენეს: აწ ასე ბნძანებდით ძაღლ-
საც ადწ გაუშგებ ცოცხალსა. უბნძანა წადით ზ ძაღ-
ლები დაკოცეთ, მე ძაღლების სიყუდილი მიბნძანებია კა-
ცისა ხომ აწ მითქუამს —

მეუე ფილიზე მამა აღექსანდრესი. ამას ერთი უმა

ქუჩანდა რომ ყოველთვის იმის ავს ჩუმად ლაზარაკობდა. მოახსენეს, სულ შენს აუგს ლაზარაკობს ზე გააგდო, ხოლო მან ან გააგდო. მოახსენეს რატომ ან დაგვიჯუენე ამისი გაგდება. ბედანა, ამიტომ რომ ასლა ჩემს აუგს ჩუმად ლაზარაკობს ზე რომ გაგაგდო მაგლა ყვირის დაიწყებს.—

ოწნი ავის მოქმედნი ყწმანი მასთან საჩივლელად მივიდნენ ზე მათი სამართალი ესრეთ ჰქმნა: ერთი კატანდაში დაჰკარგეთ, ზე მეორეს ნუ დაჰკარგავთი ნებთ უკან გამოუყენეთ.—

მეუეს ალექსანდრეს უთხრა მამამ სიყმის დროს რომ დესაც ალექსანდრე მტირე ყწმა იყო. გაექცე ვინმე წათა ვახილო რომელს უკეთესი პელუვაი გაქუს. მიუგო: თუ ვისაც უკეთესი პელუვაი გვექნება, იმას გამაჯგუებს ვქუჩას გაჩიტვოდი.—

ჭამავე ალექსანდრეს ერთი ვინმე შეეხვეწა. ამდენი პელი აღმიზუან წათა ქაღის გათხოვება შევიძლო. აღალო ზე ასი ცალანტი უბოძა. მოახსენა, მე ათიც მეუოფოდა, მიუგო: შენ წასადებად ათიც გეუოფა, მაგრამ მე მოსატემად ასიც მეცოცავება.—

აღექსანდრემ უნთა ფილასოფოსისა ზმძანა. წაიყუანეთ ზე წაც თხოოს მიუცით. მოლანეთ უხუცესმა მთახსენა, ონს ტალანტს თხოვს ზე წას ზმძანებ. მიუგო: წაღი ზე მიეც, კანგი კაცი თუწმე ანის რომ ასეთი შეგობანი ჰყავს, წასაც სათხოვანს თხოვს მისცემს ზე კიდევც შეუქლია.--

უნთს ვასმე თავადს, დიდად მაგანი ზე აუღებელი ქლაქა ჰქონდა, ზე აღექსანდრეს უომნად დანება. ჰკითხათა აღექსანდრემ ეს ქალაქა უომნად წაცომ დამანებე. მოახსენა, ქუიკვიანის გალაგნისგან გამანჯვებულს ვაჟატს უფრო ვენდევ, წა ავად მიქნია. ეს სიტყუა დიდად დაუბედა, ის ანა ზე სხუაც მნავალი უბოძა.--

გაიგონა რომ იმას უნთა კაცი დიად ავად იხსენებდა ზე ზმძანა: უნთა სამეფო იანადი ისიც ანის, კეთილი ჰქნას ზე შეცოდების მასუხი კაცს ან უყოს.--

ამას ჰკითხეს, შენი სალანო სად შევინახოთო, მაუგო: სულ ჩემს მეგობრებს განუყავათ ზე შენახული იქნება, ზე წასაც ახლა გასცემ იმას მასუკან იშოვნი.--

რომელიც მოჩივანი შესწავლებდა, ის უნთს უწმშიათის დაიცევდა ზე ისწე მოისმენდა ჰკითხეს წაცომ ავ

რე იქო. ამ ერთს უუწს ვისაც უჩივის იმისთვის შევინახავ. —

დაწიოზის სალანოდამ მოაწთვეს ერთი დიად კანკი სინჩა, მუწასა დვინის სასმელი, რ მოახსენეს რათ მოაკვძანოთ. ბეძანა: თილასოფოსთ ნათქუამს წიგნებში შეინახეთ. ამისთვის რომ, აქამდის სიგიყის ჭურჭელი ყოფილა რ ახლა სიბეძინისა გაკვადოთ. —

როდესაც ალექსანდრეს ბაგვი, დაწიოზის დიდის ჯანის დაბარგებულობასუდ ახლორე ჩამომკვდარიყო, ალექსანდრეს უჩივა თვსმა საწდალმა ბიბენიონ, დიად დიდი ჯანი ჰეავს რ დამით დავესხათო. ალექსანდრემ ან დაუჯეკა რ უბეძანა, მე ომსა რ გამაწეჭეჭბას ვსწავლობ, რ შენ ქუწდობას მასწავლი. —

როდესაც ანტი ბატრის წიგნი მოაწთვეს რ ნახა, ალექსანდრის დედისა დიად ბევრი უჩივო ეწეა, ბეძანა თუწმე ანტიბატრმა ანტიის რომ ერთი დედის ცრემლი ბეჭს დაწერილს ქადალდს გააშაგებს. —

სხაწესეთის მეფემ დაწიოზ, ალექსანდრე მეფეს ელჩი გაუგზავნა რ ხაწაჯა ჰსთხოვა, რომელსაც ყოველთვის აწთმევდა თალიბე მეფეს. ალექსანდრემ მაგიერი

მასუბი ესრეთ შეუთვალა: იგი ქათამი მოკუდა, რომელ-
იც დანოხს ოქროს კუჭმცცხს უდებდა.—

ერთს დღეს მეროჭიკენი ზე წყალობის მთხოველნი მასთან აწავინ მივიდა. ბძანა, ეს დღე ჩემს შუბდუბი შენებდა. ასრე გაიანა რომ წყალობა ვერ ვის და უყავ.—

ერთს თაგას კაცს უთხრა, ავი კაცი ხან ღუ. ჰკითხა და დაგაშაკე. მიუგო: ეს ხომ იცა კაცი ზე კაცი დაუნაშაკებელი ან იქნეს, თუ ჩემი დანაშაული ვერ შეიტყუვ ბნიუქი ყოფილხან. თუ შეატყუვ ზე ან და მიშალე მუხანათა.—

ანტილიმონ ზინჯელი მეუე მაკადონიისა. ამისას ჰკვირობენ, რომესაც გამეუდა მასინ მძიხანე იყო, ზე რომესაც დაბერდა დამშვიდდა. მიუგო: მასინ მეუობა მინდოდა, ზე ახლა სახელი, რომ ყველას უყუბდე.—

რომესაც დაღს სნეულობას იოუჩჩა, წაშინ თქუა: დი დი კანკატობა მიყო ამ სნეულობამა რომ შემეყანა, ვაითუ გარკობტავებულეყავ, ზე ახლა ეს შევატყუვ რომ იოა კუდავი ვან.—

კირ მეუე სწანსეოისა იტყოდა: თუ ყოველი კეთილი.

სწულად ანა ჰსჯანს, ერთმა კაცმა საკემწიფო წიკვა
თავს ან უნდა დიდვას.—

კესანკეის მეუემ სხარსეთისამან საბეძმნეთხედ გაილ-
აშქრა, ზე ნახა რომ იმისმა ჟანმა მინდოდა სულ დაჰყ-
და ზე ზედუასაც დიდი ალაგი დაიჭარა. რომელსაც იტ-
ყუან წიციხათ, სამოცდა ათას ათასს. გარდახუდა მე-
ფეი ზე იხილა უოველაგე სიმწავლე ჟე წასა, დიდად ია-
მა ზე გ მხარსულდა. შემდგომად მტარედისა ხანისა ცი-
წილად იწყო. ჰკითხა თვსმა სხარსეგმა ანტაშან, წასა-
თვს ჰსტინი. მიუგო: კაცის დდე მოკლობას ვსტინი, ან
ჟანს რომ ვხედავ. ას წელნიანს უკან ადარტეერთი ქუ-
ცყანაზე ადარ იქნეს ზე ის მიმამის.—

ქეოტის მეფე თნაკასა, დადად გულ-ფიცხელი ზე ჟა
ვწინანი იყო: ამას ფეშქაშათ მოუტანეს მწკალა კარგი
ჭიქის ჭურჭელი. სხარსულათ ჩამოანოჯა ზე მწკალი
წყალობაც უყო. შემდგომად ადადო ზე სწულ დაამტ-
ვწია. ესე უოველთა განუკუჩადათ ზე ჰკითხეს წატომ
აკწე ჰქერო. მიუგო: ამიტომ რომ ვასაც ეს გაუტყუე-
ბოდა, ისინი მეფის წყნომას მოვარჩინე.—

ამას მეფეს ეგუჩატისას ესმა რომ ერთი ვინე შვა-

ლსა გინოდია. იმას უთხრა, რომდესაც ან დაბადებული-
 უო, მაშინ თუ სიუჟანული ანა გქონდა იმისი, ახლა რა
 გატინებს.—

გრეზე შეუე ლაკედომისაზე, გინ შეუემ სწამსისამ გა
 იმანჯჯა, ზე ქალაქი წაანთვა. გრეზ ნახა მოლაშქრენი
 თავის ქალაქში რომ დაბოდენ, ატუჟცკებდენ ზე აოკ-
 რებდენ. მივიდა გინთან ზე უთხრა, ეს რა ამბავი ანის.
 მიუტო: რა ამბავი იქნება, შენს ქალაქს აოკრებენ. უთ-
 ხრა გრეზ, ჩემი მანდ აღარა ანისრა, რასაც ახდენ უო-
 ველივე შენა.—

დიონოსე შეუე სიკალიისა, თავის შვილის სასახლე-
 ში შევიდა, ნახა რომ ბევრი ოქრო ეწყო. უბძანა სამე-
 ფო კაცი ანა ხარ, ჩემი ნაშოვანი ოქრო შეგინახავს ზე
 შეგობრები გი დაგიკანგავს.—

შევიდა ბომონში ზე ნახა, ეკსუჟილანის სახე, რომ
 მელსაც ფილასოფოსნი დჟთად ხადოდენ, ზე იმ სახისა-
 თვის ოქროს წვერი გამოესხათ, მიჰყო კელი ზე სულ და-
 აგლიჯა, ენისკულას ანა მანტებს წვერის გამოშვება.
 ამიტომ რომ, მამა ამისაც ამხოდოს უწვეროდ ხატე-
 დენ.—

ამანვე იმავე კერძს, ოქროს ტანისამოსი სულ შემოს-
სძაბვას რ სიისა ჩააცვა. მოგადნენ რ უთხრეს, რატომ
აგრე ჰქენო. მიუგო: ამიტომ ვქენ, ოქრო წამთან ცივია
რ საფხულ მიამე, რ სია ორჯულვე მოიხმარება. —

აღაოკლე ერთა დარბის მეჭურჭლის შვილი იყო.
წოდესაც ბემა სიკილას მეუობა მისცა, ოქროს ჭურ-
ჭულთან ერთს თაკისასაც დაადგმევანება ხოლმე, ამი-
ტომ რომ, ჩემი მეჭურჭლის შვილობა ან დამავაწყდუ-
სო. —

ახელი მეუე მაკედონისა. იმას ლხანში ერთმან ვი-
ნმე, იმისი შირის სინჩა ჰსთხოვა მარბოქო. ადილო ან-
ხელიმ რ დიონოს თაღასოთოსს უბოძა. გაჰქუანდა იგი
რ მოასხენა. მე სინჩა გთხოვე რ დანოსეს უბოძე. უბ-
რძანა, შენ თხოვნის დანსი ხან რ დანოსე უთხოვენს-
ად შოვნის დანსი ანის. —

წოდესაც ზენ მეუე ინდოეთისა, ალექსანდრე დიდ-
მა დაატუტვავ რ ჯანი ამოუწყუიტა, ალექსანდრემ ჰკ-
ითხა ზენს რა გაუო. მიუგო ზენ: დღევანდელი დღე გა-
სინჯე თუ წოგონ დაუდგრობელი ავი რ სუსტა იყო.
გუზან მეუე ვიყავ რ დღეს ტუტვად დამაბა, რ შედგო-

მად და იგი გინებს იგი ქქმენ: გასინჯა ესე ალექსანდრ-
კემან რომ სოფელი უზინო იყო ღ იმას თავისი შეფობა
ისევე უბოძა.—

ეფულიათ იყო ღაწიბის კაცის შვილი ღ შუგანოსი,
მაგნამ იმისის სიბძნის გულისათვის, ათინელთ ბატონ-
ნად დაისვეს. ურთიან ვინმე გაჭვიცხა, ავის გუანისა
ხარ. მიუგო: ჩემი გუანი ჩემიღამ აშენდა, მაგნამ ვეჭ-
ობ შენი შენიღამ გაწდაშენდეს.—

მარკო თუთელი იყო, შინგული მთავარი ჰომისა. ამ
ას ჰვიცხევდენ რომ დაად ჰსწოწი მოწმობა იცი, მაგნამ
მაგათა ბეკნი კაცი წამედანა. ჰო მან მიუგო: სიმაწთლს
ით წაგდენა ჰსჯობს, ცუელით გაკეთებასა.—

რომაელთ ჩუჭულება იყო. ყოველს წელიწადს,
თვს საკელმწიფოში გამწიგეებს გამოსცულიდენ. რომ
დესაც დიკთონს მიხუდა, მასვე დღესვე გამოსცვალეს.
ცუცრონ თქუა: მეკად მოწმინე მოკელე იყო, სანამ
იმ საკელოში იყო, თავის თავისათვის ძილი ან უღიწესუ-
ბია.—

მასვე საკელოში დააუენეს ანდელთს. მცინე წამ ხა-
ნი დაჭეო ღ მსწნაფელ გამოსცვალეს. უთხრა ცუცრონ:

უცხოოდ კარგი გამჩიე იყავ რომ შენს მოკვლობაში ანტ. სამთარი გინახავს ზე ანტ. ზაფხული. —

ყოველი სიკეთე საქმით უნდა, ანა სიტყუით. წასაც მიწა დაჭბადებს, ყოველივე კაცის მოსაკმანისია. —

ომის დაწყება ამიტომ კარგი არის რომ, მასუკან მოსვენება მოსდევს. —

ნებისა ზე გასინჯვისთანა კაცს ანა ექნება, მაგრამ ანა ანეთი უნდა, მოუჭაქეს იამოს ზე სხუას ანაჯისა და დააკლდეს. —

ანა მეგობრობა იმ სიმაგრე ან იქნების. რომ, ორს კანს კაცს საქციელი ურთმანერთს უგუანდეს, რომ ისინი სიუჭაქულით ზე სიმტკიცით იქნებიან. —

ვინც მინსხანე ან არის ზე სიმატლუ უუჭარს, მსაჯულად ის უნდა დასვა. —

სიმატლუ დიდად კეთილი წამ არის. ანათუ მარტო კეთილნი კაცნი არიან დამჭიანენი, ანამედ მზანაჯინცა. უკეთუ ნაზანევი მარტლიად ან გაიუჭეს ურთმანერთს დაჭკოცენ. —

ამასვე რაც თავის სიტოცხლეში შემთხუჭოდა, სამს საქმეს ნანობდა. ზინჯელად რომ საიდუმლო ცოლს უთ-

ხან. მეორე, საცა კმელეოითაც გაივლებოდა, იქ წელ-
ით გავიარე. მესამე, ერთი დღე უქმად გავიარე —

მატევის სიკეთით უფრო დაჭვანავ შენს საქმეს, ვა-
დრე ტანისამოსით ზე იანადით. —

ქუჭენის მმართველთა უწინეკდა, სანჯული მიიღევით
ზე კეთილი ჰქმენით. სანჯული მალ განჰქანდებინ ზე სი-
კეთე ს. ბ. ალოოდ დაგჩეხათ. —

ათი საქმეა ქუჭენის დასაუენებელი ზე მოსაკმაძი-
სი. შარველი, კეთილად ჯდომა. მეორე, კეთილის ქმნა.
მეს.მე. კეთილად ქვევა. ზე მეოთხე, კეთილის ქმნევა-
ნება. —

მანკოზ კერტაუი როდქსაც გაილაშქრა სამანიტან-
ზე, საშინ აქაუწნი დესმარნი მოვიდნენ ზე თქრო მოა-
ნთვეს, ჩუჭენს ქუჭენანს ნუ ეწმვიო. მან თქრო ან ჩა
მოანთვა ზე ესრეთ უთხნა: თქროს ბატონობას, ვისაც
თქრო აქუს იმათი ბატონი შევიქნა ის ანა ჰსჯოთია. —

მაველ ექელი გამბიგე ჰქომისა, როდესაც მაკედო-
ნიას შევიდა ჯაბი გასინჯა ზე ნახა, კარგა განუობილი
იყო. უთხრეს დრო ეს ანის დაესხაო. მიუგო: მტერს
სიჯანსათუს დავესხმი, სიკარგისთუს წათა. მე ეს მისწა-

ვლია, მტკერი კარგად რომ ნახო, იმათ მალ თავს დასხ-
მას ან უნდა ეშუებოდე. —

მან ვლ, როდესაც ახდრუკლ კარძალის თავზე გა
იმაჩქვია, მაშინ უჩივებს რომ სულ გასწუთებე ეს მტკრ-
ის ჯაწიო. ბრძანა: სულ ამისთვის ან გავსწუთებ რომ
მათ ქუჭყანას ჩემი გამაჩქუჭა ვანდა მიუგანოს. —

ფაღნაშე მაკედონელს როდესე ეძინა რ ჰანმენიონ
გამგებული თავს ადგა. შემდგომად ბემენი კანს მო-
ადგენ რ ენებათ მეუფის ნახვა. გამოვიდა ჰანმენიონ რ
ბოდინა ესრეთ მოიკადა, მეუფეს ჰსძინავს რ ნუ დაემდუ-
რებოთ. როდესაც თქუჭენ გეინათ ამას ედვიდა რ თქ-
უჭენს ცალად იყო. ახლა ამას ჰსძინავს, დააცალეო წა-
თა დაიბანოს, განიდვიძებს რ ნახეთ. —

ადესილა მეუფე იყო ლაკედონისა. ამას ჰკითხეს, მე-
ფეს რომ დიდი ჯაწი არა ჰეუბანდეს, ქუჭყანას როგორ
გაიმაგრებს. მიუგო: თუ ასრე მოუკლის როგორც მამა
შვილსა, უჯაროთაც კარგა გაიმაგრებს. —

ამასეუ ჰკითხეს, კაცია სახელს რით იშოვნის. მიუგო:
კეთილზე დასდებ რ უგოვის ჰქმენ. —

ანკს. ახდრეს ჰკითხეს, ლაკედონელნი თუონს რაცომ

საჭურჭლეში ან ინახვენ. მიუგო: ამიტომ რომ, ვისაც ის ეხარება ქუჩაღობა ან ისწავლოს.—

ანტაკლაცს ჰქვითხეს, ენს კაცია წით. შეუყუარდება. სიტყუა ტკბილი უნდა გქონდეს, ზე კაცის დასაკლისი აწაა გინდოდეს.—

ანხილიმ რომდესაც იმაზე, ფილიზე მეუვემ გაიმაჯჯვა, ზე გამაჯჯვებს უკან მუქანა მისწქნა. ამის ზასუხად შეუთვლა, ნუ ჩქაძობ, რომელსაც მხესა შენთვის სხივი მოუპერება, მას ეგების დწუბელიც გაწდუფალოს.—

ექებომებე გაიგონა, ერთი ვინმე ამბობდა რომ, ლა კაღომია ამისთვის დადგა რომ, იქაუწმან მეუვემ ბმანებს იცის. მიუგო: ვეჭობ ამიტომ უფრო დამდგარნიოს რომ იქაურთ ერთ გაგონება იცაან.—

თექთემენ, რომდესაც თავისის დანაშაულის გულისათვის სამაბთალში შეიევანეს ზე სიკუდილი განუწქეს. ზეა უამს სიკუდილი განუწქეს, სიტყილი დაიწყო. ერთმა ვინმე ჰქვითხა და გაცინებს. მიუგო: ამასუდ ვიცინი, ასეთი დანაშაული მიზოვნეს რომ გაწდავდაც შემობლიან ზე აწცავისგან ვისესებ, ისრე უსესებლად გაწდავადი.—

ლეოქენთანა, რომდესმე ენნი ამასუდ მოვიდნენ ზე

დიდხანსაც ელანაწაგნენ, წათა ზოლიყარტელეს ომი და უწყონ. მასუხი ესრეთ მიუგო: რომელიც ზირკელად მითხარით ისკი დამაგაწყდა, წაც შუაში მითხარით ეს არ ვიცი, ზე წასაც ბოლოს მეუბნებით, იმას კი არ დაგიფიქრებთ.—

ერთი ვინმე ბეძენი მიიუჟანა ზე უთხრა. დაჟეგ, სია შამატას ანბავს გაამბობ ზე შეგატყუო. გაიცინა ზე უთხრა, წოგონ შემატყუვ, წასაც შენ სიმამაცეს ეძახი, მე იმას სიგიჟეს უძახი. მიუგო: წასათჯს. ამისთჯს რომ, სიმამაცის ანბავი მეტცხალს რომ უამბო შაშით მოკრედება, ზე ონბი კი დაგიმაფლებს.—

მანთებუდი აწის წათა შენაგე ქარის ანბავს უბნობა დეს. მკუნელი კანთ ანბავს, ზე მეომარი თავის დაჭრის დობას ითვლიდეს, მწყემსი ოჯსთა სამწყსოთა.—

სხუა ზე სხუა ანბავი.

— ლისტი, გამორინებული ქონტუზიანის მკუნელი, ცო

ლათ იწთაშს ზატოისნის ბრლიანრიკის ქალსა ზნადაში, რომელსაცა მხითევი აქუს სამი მილიონი. აი როგორ მოხდა ესე.

ღისტმა გამოაჩინა თავის თავა სხუა ზ სხუა უცხო ხასიათებით, რომელზედაც ბუგჯეულ იტინოდნენ, გაწნა მოიგონეთ წაუერთს ლაჰანაკობდნენ სიუხუშესა მასსა ზედა! ამასთან, ჩუშნს დროში ამ გვარნი სხუა გვარნი ქცევა უეჭველი საჭიროა გატისათვს, რომელიცა მიდის სახელთვანის ბიჭით. დიდ-სახელთვანმა გატმა უცებ წ.თმე უნდა მიიზიდოს უურადღება საზოგადოებისა, როგორათაც სხუშები, ღისტსაც უნდა მიეცა ხანჯი ნიჭისათვს: გემელი თმა ჰქონდა, წადაც სხუა ნაონს ტანისამოსს იტომდა, ჰუჰანდა მსახური მას — გენგერი, წითლად ჩაცმული: ღისტმა გადაადებინა თავისი მშვენიერი ხელები, დაამტკიცა მწავალი ქოროტუნიანი, უერთის სიტყვით, მან აწა დაუტევა აწა წაძე, რომელიცა უმეტეს ღებწყინებინა კანონიერი გამოჩინებული სახელი მისი ზ, მართლად, სულ იყო მისგან ძაღიან უმანგო მისი ქცევა!

სიუხუე აწ აწის გამოჩინებული ხეხი წათა საზო-

გადლობა გაანთოს, ამასათჳს უფრო წამ, ჩუჭნს ღწოში უბო კაცის ზოვნა ადვილი ან არის! ჭ ან გამოჩენილთ დიდკაცებთან ბევრნი არიან უბუნნი? მაგალითებ, წა წიგის ხანობით ზავანინი (ვახსენოთ გაწდაცვალებულნი,) თორემ ცუცხლებზე ლაშაწაკი წოგონდაც ძნელია. ხვეცდა ოქროს რომელიცა მდინარესაგით მისდოდ მისის თვალთმაქცურის საკწავისათჳს. უფრო მალე გაამბრუდებდა ხმას სკანაჳსზე, მინამ გაუჭინებელივ გახსნიდა ქისას. ბევრჯერ საჭინოებასაც ან მიხედვად ხოლმე. ერთხელ დილიყანსი რომლითაც მიდიოდა გამოჩენილი ანტიგატი, ღადგა გოსტიანას კანებზე, სადაც მშეერთ მოგზაურთ კანგი სადილი ელოდა, უკელა დავრუწა ზალაში შესვლას, გაწნა ზავანინმა ზინველ ჰკითხა სახლის ზატრონს ფასი. — სამი ჭწანკი — კაცის თავზე. — (ჭწანკი ხუთი შაურია.) მაშ, მე აგრე მშეური აწა ვან, რომ სამი ჭწანკი მოგცე. უთხრა ზავანინმა ჭ გასწივა მაშინვე. აწოდეს იმის ქისა დანბისათჳს ან გახსნილა. —

გაწნა ლისტი დაუდევრელათ უბვის ხელით აძლევდა დანბთ დიდს შექქობას. ანც ერთხელ დანბი ანტია

სტი ან წასულა მისგან ცაწიელის ჯიბით. როდესაც იქ
ნებოდა ხოლმე ხელწერილი, წათა ძეგლი ადემარტათ
გამორჩენილის ვისთჳსმე მუხიკანტისა, ლისტი, შეს-
წინაჳდა ხოლმე სიამოვნებით, იგი იყო შიწველთაგანი,
როდესაც შესწინეს ასაშენებლად ლიტაწტის ძეგლსა
ღ სტატუისათჳს ბუთხოვნისა.

წაწსულს ნახევარს ოკტომბერს, ლისტმა ღაიანა ბუ-
ჯნი ქალაქები დეწმანისა, მივიდა წადაში. მეოწეს
დღეს გაუწინდა ერთი უცნობი კაცი მოხუცებული, რომ
მელსა სახესა ზედა აჩნდა შეწუხება, ზ ტანისამოსიცა
ემახა ძეჭლი. დიდმა აწტისტმა მიიღო მეგობრულად,
ისრე რომ, იქნება ან მიეღო დიდი კაცი ვანმე. ამისთა-
ნა მიღება ზ ნატიჳმა გააბედვანა მოხუცს ზ უთხრა:

— მე მოგეღ, თქუწნთან, ვითაწტა მოძმესთან. მო-
მიტევეთ ამა გაბედვისათჳს, რომელ ასე გიწოდებთ, თუ
მცა დიდი სამბდუაწი აწის ჩუწნს შოწის, გაწნა რომ
გოწათაც უნდა იყოს, მეც აწწვე ვიყავ წადაც ზ მქო-
ნდა სახელი. მე კაწგა უკაწწდი მორტუწიანსა, ზ უწ-
ოყებს, რომელსაც მე ვაძლევედი, მაწმეგდა მე ერთს ლუ-
კმა ზუწსა, ეხლა ღაგუწწდი, დიდი ხიწნის ნატწონი ვაწ-

ბე ანტადა მუავს შაგინდები. მე ვსცხოვრებ ნიუკენბურს
 კლში; შრავაში მოკულ, რათა ამელო დაშთენილი დანის
 ბთ მეგვიდწობა, მაგრამ ისიც საჭინლოებისათვის შემავ
 მესანჯა. ხვალ მე უნდა წავადე, ბე ადარაფერი ადარა
 მაქუსნა.

— ბე ჩემთან მაგისთვის მობქმანდით, მაღან კანკად
 ქქენით; გულისთადს მაღლობას მოგახსენებ, რომ მაგის
 სთანა წმუნება გქონიათ ჩემთან. სვის შესუბუქება მოს
 ძმისა, ჭოტყუზინისცისა, შრავისონისა — ანამც თუ ჭ
 ლია ჩემი, განა ჩემთვის ევ დიდი სასიამოვნოა. ანტად
 სტებს უნდა სავითო ქასა ქქონდესთ, ბე თუ ბედი ანტად
 და ვისმე მათგანსა, ეს იმისათვისა, რათა ბედნიერთა გან
 ნუწილან მათ მოხმეთა. ეს ჩემი განონა, ბე, გთხოვთ
 თქუცნ, მაღლობისას ნუწას ბქმანებთ — მე მხოლოდ
 ვაღს გაძლევ.

ამისმა მოქმედმა, ლისტმა გაადო ბიულო ბე უეცრად
 შედგა გაკვირებული, რომდესაც ნახა, რომელ უჭრავაში
 მხოლოდ სამი ოქროს მეტი ადარ იყო. ბიუს დაუძახა.

— ფულები სად ანის?

— აქა, მიუგო კამედიინემა, ბე მიუდო ხელი გაღვი

ბუღს უუთრე.

— აქა? რომ ანა ანისა, ზ თითქმის ანაფერია.

— მე გუშინვე მოგახსენე რომ ფული საკმაო ან ანის მეთქი.

— ხომ ხედავთ, საყუანკელა მოძმევ, უთხრა ლისტმა სიცილით.— ამ მინუტში მე თქუჭმისე მდიდარი ანა ვან; გაჩნა ეგ მე ან მაწუხებს! მე ღადი ნისია მაქუს, ამასთანავე ამ ცოცას ხანში მე მოვჭრი ფულეს ჭოჭოტუჩანზე, თქუჭმ კი ან მოგატყუანებთ, მანამ ჩემი ხაზინა შეგწოვდება.

ლისტმა გამოსწია მეორე უჯჯანს, გამოაღო იქიდან ერთი ზარტრეტი ზ მისცა მოხუცებულს.

— წაიღეთ, ეს ზარტრეთი ანის ერთის ვარდიანსა, ბნელიანტით ანის მოჭედილი, მხატვრობა მაგტენი ანა ფერი, საშუალოა, მაგჩამ ბნელიანტები ცუდეუ ან ანის. თქუჭმ შეგიძლიანთ გაჭყადოთ, ზ ჩასაც მოგცუენ მაგაში, თქუჭმნი იყოს.

ცუეილათ ცდალობდა მოხუცი უანის თქმასა, იმი-სთანა მდიდრულს საჩუქარზე, შედეგომ ჩამტენისამე უანის თქმით წავადა, ზ ლოცავდა უხვას კვთილის მეო-

ფელსა. მიმაგალი შევიდა ზარკელს ბწილიანჩიკის დუქანში.

ბწილიანჩიკმა, და ნახა დაწიბულათ ჩაცმული ბეწი კაცია, ეჭუ ში შევიდა, ანც იყო გასამტყუნანი, ზე თათქო ძალიან მეტადინებით ჰსწმკედა მდიდარს თვლუბს ზე ანგაწიშობდა, როგორ დაუჟდეს უიღვა მისი, წა სწუწილა თავის შაგანდს, რომელიც გავიდა ზე საჩქაროთვე მობწუნდა ზოლატაის ჩინოვნიკით ზე წამტენისა მე სალდათით.

საჩუალი ანტისტი აწმუნებდა, რომ შეუტოდებელი იყო; აწაფენი აწა გაუგონესნა.

— ჯერ, ძმოზილო წაბმანდით, სატუსადანოში, უთახნა ზოლატაის ჩინოვნიკმა; — ზე იქ მსაჯულების წინ იმ ანთლე თავი, როგორც განდა.

ტუსადმა მისწერა ლისტს წიგნი, რომელშიც ჰსთახოვდა შეშწეობას, ზე ლისტიც დაუყოვნებლივ წავიდა ბწილიანჩიკთან.

— თქუწნის წყალობით დაიჭინეს, სატუსადანოში მათალი კაცია, უოხნა მან, აწა გრეზავთ გამომევეთ ზე გამაშევირით. ვანც, თქუწნ ბწილიანტებს გუიღდათ —

ის რჯულები მაცრონა, ამისათვის რომ მე ვაჩუქე ის ბწილიან ტუბი.

— თქუ მენ აჩუქეთ? მიუგო ბწილიან ჩაქმა;— თქუ მენ ვიდა ბძანდებით?

— ჩემი სახელი ღისტია.

— მე როგორღაც ან მახსოვს ანც უნთი მდიდარი, რომელსაც ღისტა ჰქმეოდეს.

— შესაძლებელია; გაჩნა, მე ისეთი ხეჩხი ვიცი, რომ ელავ ვაჩუქნებთ, ვინცა ვან მე.

— თქუ მენ იცით ის ბწილიან ტუბი როგორა დინს უფო, თორმეც ათას ჭრანკათ ან მიიცემა?

— ეც უკეთესი იმისათვის, ვასაც მე ისინი ვაჩუქე.

— მაშ თქუ მენ ძალიან მდიდარი ყოფილხანთ!

— ჩემს ეხლანდელს სიმდიდრეს სამი ოქრო შეადგენს.

— მაშ გიყი ბძანეულხანთ!

— ანა, მე უნთი მხოლოდ შევსძნამ თითებს, ზ წაე-
ნთი ფულიც გნებავთ მოვა.

— მაშ კუდიანი ბძანეულხანთ?

— ვაჩუქნოთ ჩემი კუდიანობა?

გადეხულის კანკებიდან ლისტმა დაინახა, მეორეს ოთახში, ჭოწრტუნიანი ზე მივიდა იმასთან, თითები მოხუცდა კლავიშებს, ადვილად გააწბინეს მასზე; შემდგომ, ადგატეხული ნიჭიერისა შთაბერვისაგან, მან შეუსთხზო მაშინვე, ერთი მათ სიმჭონილოთაგანი, განსაკუთრებული ზე სრული ჭანტაზია, რომლისაღ საიდუმლოს მარტო ის მიხუცდა. ზინჯულისავე ხმასე, გამოჩნდა უმაწვილი ქალი, მშვენიერის სახისა, შეუწყველად, სულს შეუსუნთქავათ, იდგა იგი, მანამ ლისტი უკანკდა; შემდგომ როდესაღ დაჭკნა უკანასკნელს ნოტსა, დაუძახა მან ადგატებით:

— ბნაგო, ლისტო! გასაკვირველი იყო!

— განა შენ იცნობ? უთხნა ბწილიანნიკმა თავის ქალს.

— მე ზინჯულად მაქუს ბედნიერება სმენისა ზე ნახვისა მაგისი, მიუგო ქალმან;— მაგრამ მთელს ქუჭყანასე ერთს ლისტს შეუძლიან მაგოსთანა შეძლების მიტემა ზე გამოთქმა ჭოწრტუნიანის ხმისა.

ქალი იყო მშვენიერი, თავის მოყვანულლობამ აწტისტიისამ იკმაყოფილდა, გულმა მომეტეხულათ დაუწყო ძეგ

გნა. განა, მიუგო და მასუბი ტკბილს ქებაზე, ლისტი
 ვეღან დასტკბა მინველის ლანანაკისაგან ზ დაეშუკან
 ბრლიანნიკით წათა გამოეშუკებინა საწყალი ტუსა-
 დი. ბრლიანნიკს უნდოდა გვესწოწებინა შეტდომილე-
 ბა თვისი, დაჭნატიუა ლისტი ზ მოხუცებული
 სადილათ.

სადამოხედ, ქალაქის მესაკნავეებმა დაუტყვეს სუქუ-
 ნადი გამოჩენილის არტისცისათვის. მეორეს დაუტყვეს, გა-
 მოჩენილნი მცხოვრებნი, ამჟამტავანნი ჩინათა ზ გუ-
 რითა, გამოცხადდენ მასთან. ზ სვეწნით სთხოვდენ წა-
 თა მას გამოეცა წამტენიმე კონცერტი. მაშინ ბრლიან-
 ნიკი მიხუდა, რომელ მის ნიჭს, ფასი სდებია უმეტეს სი-
 მდიდრისა, ზ აწის სეუ ამაღლებული როგორათაც ძვირ-
 ფასნი თვალნი. და შეატყუო რომ ეს დიდი კაცი სმინად
 იარება სახლსა მისსა, ძალიან ესიამოვნებოდა ბრლიან-
 ნიკს, წადგანაც ნახა კიდევც რომ იმის ქალი იყო მიმზი-
 დველი, სინარული მისი გახდა უსამდჟერო.

გნოს მშუგნიეკის დღეში, ბრლიანნიკმა, ნემენტურის
 გულ-წინუელობით უთხრა ლისტსა: თქუცნ ჩემა ქალი
 მოგწონთ?

- მშვენიერია.
 - შენთვის რა გოცნა ხარ?
 - ცოცხალ ვიფიქრებ.
 - მხითევს? საში მილიონი რომ ჰქონდეს?
 - უნდა ან გიტყვი რა დაუშვალა გიდე?
 - ხომ მისთვის რემს ლაზარეს, რემს ქალი მოგწონს, თქვენ იმას უყურებხარ, მხითევი მხარა, გინდათ რემი სიძობა?
 - ოჰ, დიდის სიამოვნებით!
- მამაკალს კუჩარში ქონილი იყო.
- აი ისტარია ლისტის ცოლის შენთვისა.
-

ნადიარავესაგან მოწვეული წიგნი შეიღებინა.—

დღესის საფარველას მინდობით, ჩვენნი ბედნიერნი ბჭ

ძანება აწის ჩუჭნო საყუარელო ზე მიჩნეულა ზე გამოა
ჩენილო ეწანის საკელმწიფოს ნაიბო, წასა ყული მიწა
ზავ! კელმწიფუტის უსომოს ზე უანგაწიშოს წყალობით
თავ ამადლებულად იყავ, მეწმე როგორც მაგ ჩუჭნს სა
ყუარელს ამბავი აქუს, ავღანი აშწათის დამაწცებებს
უკან, აღნიმადხან ინდოეთის ელჩათ გავგზავნეთ,
წიგნი მივწერეთ, წადგან ავღნების ავნი კატნი ამ ოწა
სავე დოვლათ შუა ჩუჭნის აწეულობის საბაბნი აწიან,
თქუჭნც ჯაწი თაინი შეჭქმნათ, თუ რომ იმათ გაქტევა
მოინდომონ გზები შეუკან, ზე ინდოეთის კელმწიფე
მაჭმად შავს ხასუხი მოეწეა ზე ეკისტებინა რომ ის გა
ქტეულნი კატნი აწსით გაუშვას, ჩუჭნის ელჩის დაბრუ
ნებას უკან, იმასაც სიტყვის გასასალებლად მაჭმად აღი
ხან გამოეგზავნა ზე კიდევ იმავ რიგით საქმე ეკისტებინა,
ზე ჩუჭნი გამაწჯვებით ამადლებული დროშა უანდააწს
მოსვლას უკან, ჩუჭნის რჯულის მეზმოდლის ჯაწის უა
თლანხედ უზენიხედ ავღნების ანბისათჳს გაგვეგზავ
ნათ ზე იმათ მოეკსენებინათ რომე, აწას საქმით ინდო
ეთის კელმწიფის ნაკისტების საქმის ზე იმათის ჯაწის ამ
მკაწეს აწათუეწი ამბავი აწა აწისწა, ჩუჭნც კიდევ ხუ

ლახლად მოსაგონრად თუქქმანი შაჰმად ხან თანი გქე
ნით საჩქაროთ ჩაფრად, იმაჳ კელმწიფუსთან გავისტუ
მქეთ, ზე რადგან კელმწიფუს ზე იმისის დოჳლათის უფ
ლოსებს თავიანთ ზილოზა ან გეთაჳებინათ ზე ის საქმე
უუქს უკან მიეგლოთ ზე ან ეზასუხებინათ ზე ელჩისათჳ
საც ზასუხის მიტემა ღააგვიანეს, ჩუჭნი ქუჭყენების გა
მდეგი დლოშა, უზნენის ქაბულის აგდების თანბისათჳ
ღაიძნა, ზე ამ ქუჭყენების მთის აგდების ავის კაცების
თანზას უკან რადგან იმ კელმწიფუს საქმის დავვიანე
ზა ზე ჩუჭნის ელჩის დაუთხოზნელობა დოსტობის ამბა
ჳს გასტაღდა, ჩუჭნც ამიტომ ჳჳჳნაბათის ქალაქზედ
წაჳედით, ზე თიშაუჩისა ზე ლაჳოჩის რომ ამას წინანდ
ელის ამ ქუჭყენის კელმწიფუს ტახტი ყოფილა, ზე ჳო
ჩის ამბავი ზომე ამას წინათ მაგ ჩუჭნს საყუანელს მო
გწქეთ შაჳლის მთჳარის გასჳლახე, ლაჳოჩიღამე დავა
ძანით ხუთ შაჳათს, ზოილ ჳაჳის მთჳარის ათს გასულის
ანბალა ქალაქს რომე ჳჳჳნაბათის ორმოც ადაჳზე ანის,
მიჳედით ზე აქ ამბავა მოჳიდა მაჳმად შაჳსაც ინდოეთის
ზე ქანის ქუჭყენების გარეშემო ჳარნი შეუყრია რაც ხა
ნები ზე დიღნი კაცნი ჳეჳანან სამი ასი ათასის კაცითა

ღე ორი ათასის ზარბაზნითა ზე სამი ათასის გაწყოზილის
სწალოთა, ზე სსჟა საომარი წიგით რეგორნიც რომ უნ-
და, ისრე დაძრულა ზე ფალი ბაგთი სახელიანი ალაგს
რომ ანბალაზედან ოცდა ხუთი ადაჟა ანს მოსულა, ჩჟე
შნც სასამძირო ზარბი ზე ბინა ანბალას გაუშვით ზე რჟე
ულის გზაზედ მეზმოდის ჟარით საომრათ ილღარი ვქ-
ენით, ზე მაჟმად შაჟატ ფალი ზე ბაგთადამ ერთს მანძილს
წინ წამოსულიყო, ზე ქანანალ სახელიანს ალაგს რომე
ჟაჟნაბათზე ოცდა ხუთი ადაჟა ანს მოსულიყო ზე დამ-
დგარყო, ზე წადგან ანბალიდამე რომ დავიძარით ზე ექ
ჟსაოდ ათასი რჟეულის გზაზედ მეზმოდლე ჩჟეშნის ჟა-
რიდამ ყარაულათ გაგვეტყვიკებინათ, რომ მაჟმად შაჟან
ალაგი ზე ჟარის გარბეა ენახათ. ყარაულეხი ქანანა-
ლის ორს ადაჟსზედ მისულიყვენ ზე ათას თორმეცს ათ-
ას ინდოეთის ჟარის ყარაულეხს რომ იმათას ჟარის ზა-
რეულნი ყოფილიყვენ, შეჟეროდათ ზე ძალიან დაქმან-
ცებინათ, გაექჟათ ზე საჩქარდეხი დაჟერნილი ზე თავუ-
ხი მოგვიტანეს, ზე ამ ამბავზედან რომ ასეთი მანცხი მო-
უვიდათ, მაჟმად შაჟანს დამკრა ვეღარ მოუხდა, იქაჟ ქა-
ნანალს დიდი სანგარი ზე გალაჟანი გაეეოეინა ზე ზა-

წახსენები თავის ჯიანისათვის გადავინად შექოველო, ზე ბი
ნა სან გნის ზე თოფხანის ომზე დაუღვა, ზე აწე წადგან
ჩუჭნის ჯიანისაგან უაწაულები გავაუენეთ რომ ქაწანა
ღს გასცაღდენ ზე აღმოსავლეთისაკენ მაჭმად შაჰის უწა
ღო ჯიანაბათის გზებზედ იუაწაულონ. იმაჳ მთვანის თხ
უთმეგს სამშაფათს, უაწაულებიან ამბავა მოგვიტანეს,
სადათ ხან რომ იმ ქუჭყნის უფროსი ზე დიდის ბეგები
საგან აწს, საწადის შემნახავაა ოცდა ათი ათასის კაც
ით, ზე თოფხანით, ზე მთის მსგავსის სწილოებით, ფალი
ბავთს მოსულაო ზე მაჭმად შაჰის უწდოში მიდისო, ზე
ჩუჭნც ჩუჭნის გამაწჯგებულის დროშით ოწ საათს
გათენებას დაწრომალი ამ სადათ ხანის გზაზედან მისა
სვლელად დაჳპაწით, რომ გგება ქაწანაღს ზე ფალი ბა
ვთს შუა შევეუაწოთ ზე მაჭმად შაჰაც ამის საბაბით სან
გრიდამ გამოჳადეს, ზე ეწთი საათი ზე ნახევანი დღისა
გამოსული ქაწანაღის სამიღჳანს გავსცილდით, ზე მა
ჭმად შაჰის უწოდს აღმოსავლეთის მკანისაკენ მიჳედით,
ჩუჭნმა უაწაულებიან იმ სადათ ხანის უკან დანაწრომის
ჯიანის კაცებისაგან მოგვიგაწეს ზე შეგატეუვით, სადათ
ხან იმაჳ დამეს სამ საათს გასულს მაჭმად შაჰის სანგა

დში მისულიყო, ზე წადგან იმ ადგილიდაჲმე მაჰმად შაჰს ურდოშდისინ ერთი ადაჰი გზა იქნებოდა, იქჲვ ჩას მოვხდით ზე დაგდექით, ზე სადათ ხანის მისვლადდისინ ყოვლის ამბგათ. მაჰმად შაჰს სალოდინო საქმე ადარ და წიომოდა, წა თავას გაწყობილობა დაემხადებინა ზე თავას ნახევარ თოფხანა თავისის ურდოს შესანახავად გაემგა ზე ნახევარი თან წამოეფლო, შუა დღახას დიდის ჯარით ზე გაწყობილობით რომ სიტყვით-ან გათავადება, სანგრადამ გამოსულიყო ჩუჭინის სანგრის ნახევარ ადაჰი მოვადა, ომის დასი ზე წახმი დინყო ზე თუათან შუა დასში დადგა, რომ წან მეომარი ჰყუანდა, ზე თავისი ურდო ზურგათ მოიტა ზე დადგა, ზე იმათი სიმკაა ვლე ასე იყო რომ, ნახევარ ადაჰი საომარი მოედანი რომ, შუაში იყო იმისი ჯარი თავას სანგრადდისინ, ზურგი ზურგს მიტეული იდგენ ზე განიტ ნახევარ ადაჰი ამდინ ინახებოდა, ზე იქნებოდა ათა თოტმეტი ქონათუა დუ შუალის ადუდა თუშის ჯარის ოდენი, ზე ჩუჭინტ ამისთანა დღას მონატრენი გაყავათ, ჯარი ზოგნი ვარგეში გაუშვით ზე დუთას მინდობით საომრათ ცხენებს შევჯექით, ზე ჰსწორეთ ორი საათი ზარბაზნით ზე თო-

ყოფილი იყო გაცხადებული ზე გავიმარჯვებ, ზე ღუთის
ძალით შტრას ჯაწს დაუმარცხდა ზე სულ ყველამ ურთა
ად ომის შეადნინამ შიწეი დაიბრუნეს ზე გაიქცენ, ზე
სადათ ხან თავისის ნაჯდომი სწილთი ზე ისრე სწილო
ზედ ზე იმისი ძმის წული მაჭმად ხან თავისის ნათესავე
ბით, სულ ყველანი ცოცხალი დაიჭირეს, ზე სხუა ბეკ-
ლან ბეგის სამსამედოვლა ზე ხანი დოვჩან ზე ამიწაელ
უქან ბაჭადუჩ ლომ იმ დოვლათის საახ იხტიანი იყო,
დაიჭირეს იმისი ურთი შვილი ზე ძმისწულეი, მუხარზან
ხან მოკუდენ ზე მიწ აშუჩ ამისი შვილი ცოცხალი და
იჭირეს, ზე თათონაც ბეგის დაჭრილობით მეორეს დღ
ეს მოკუდა, ზე გუასალი ხან ლომ იმათის ჯაწის საწდა
ლი იყო, სადათ ხანით ამიწეულა ხანით აღი აჭმად ხა
ნით მადათ ხანით ლომ ავღანია მიწ ქალანი, ასა დისინ
ამისთანა ხანეი დაიჭირვნენ, ზე ამათგან ათი თორმეტი
შვილი ათას წვა ათასი თაბურით კაცნი ომში დაივოც-
ნენ, ზე მაჭმად შ.ჭა ზე რისამ ელ მილქა, ლომ დაქნის
ქუჭყენის შვიდის წლას შატრონი ზე იმ დოვლათის გუ-
ქალი იყო, უმადღან ხანი ლომ იმის გუხან ახამი იყო, ზე
ზოგნი წვრილნი ხანეი, წადგან იმათი საწგნის საახ-

ლოეს იყო ომი, თავიანთ სანგანში შევიდნენ ზე ზე
ულის გზახედ მეზობლეს ჩემის ჯანის კმაღს მოძრა
ნენ. ორა საათი ომი იყო ზე ორს საათსაც ჩუჭნი ჯა-
ნის კაცნი იმათ ჯანში ეწივნენ, ხოცა იყო, ზე ერთი სა-
ათი დღისაგან დაწინაშედაუო რომ ომის მოედანი მტ-
რისაგან დაიცალა, ზე წადგან მაჰმად შ.ჰის სანგანი მა-
განი იყო, ჩუჭნის ჯანის იერიშის დასტუნი ან დ'გუა-
ით ზე საინაშეთ ან გაუშვათ, ზე უანგანშიო ხაზინა ზე
მთის მსგავსი სწილოება ზე საკელმწიფო თოფხანა სა-
ქონელი სიტყვა მიუწდომელი, ზე ულის გზახედ მეზო-
ბლის კაცის კელში ჩავადინალიყო, ზე ოცდა ათი ათა-
სი კაცი იმათი ომის მოედანში მოკუდა, ზე ბევრნიც და-
იჭრენ, ზე ამ ომს უკან, ჯანის კაციც სანგანს ოთხ-
კუთხივ გაწეშეო შემოვხვიეთ ზე ყოველი გზები დაუხუ-
თვიანეთ ზე გეზობლეთ ხაზბახნებით ზე ყუბანებით, სა-
რგანის სიახლოვეს მიატანონ ზე სანგანი დაუქვიონ, ზე
წადგან თავიანთ საქმე დიდად გაჭინებული ჩახეს, ილა-
ჯა ზე ღონე ადარა ქქონდათ, ერთს დღეს უკან რომე
ხუთმათათი ზე მთვანის ჩვადმეტს ნიხამ ალმალიქი მაჰ-
მად შაჰისაგან მოვიდა ჩუჭნის ბედნიერს უწდომია ზე

ჩუჭინის უღრუბის შენახვის ბოლოში დად'დ მოითხოვეს
ღე მეორეს დღეს მაჰყად შატაო თავისის ბეგლან ბეგუ
ბით მომცხვ'დ ჩუჭინის ცის მსგავს კანზედ მოვიდა, ზ
წადგან ჩუჭინც თურქმანი ვანთ ზე ეს კელმწიფეუც თუ
მუწ კელმწიფეას გვანასა ანის ზე ისიც თურქმანი ყოფი
ლა, ჩუჭინის უწდოს ნაწიწამდისინ ჩუჭინი საუჭანელი
შვადი ნასულა მიწსა გაგაგებუთ ზე კელმწიფე შემოაყ
ვანეს, ზე კელმწიფეუნი ჯადა ზე ბეგუდი მოგვანბანეს, ზ
იმ დღეს ჩუჭინს ბედნიენს კანაჰში წვეული იყო, ზე წა
დგან რომ თურქმანობა გვეთქმოდ, ისე რომ კელმწი
ფობის საფეწი გვანამდით იმ წიგად დავსვდით, ზე იმათა
საჯდომი კანაჰი ჰანამის ალაგი ჩუჭინს კანგებთან და
გადგებვანეთ, ზე ახლა ის კელმწიფე თავისის ქონით ზ
ბინით ზე ბეგლან ბეგით ჩუჭინს უწდოში მოწილნი ან
იან, ზე ჩუჭინის ჯანის ნიწველი ჯანანბათის ქალაქში
რომე ცახტია, შეკადენ ზე ჩუჭინც ვანბრებთ დუთის ძა
ლით სამშაფათს ამ მთვანის ოცდა ცხანს ჩუჭინის ცის
მსგავსი ვამანჯგებულის დროშით, ჯანანბათს ქალაქში
შეკადეთ ზე ასე ვანბრებთ რომე, დუთის შეწვენით ისე
კელმწიფე წადგან თემუწ კელმწიფეის ოჯახის შვილია,

რე თურქიანობისაც ჰყუიცი ანს, კელმწიფედ დავსვით რე
ინდოეთის კელმწიფის თაჟი რე ბეჟუდი ამასვე დავანუ-
ბით, მადლი დუთისა კადეკ მადლობა დუთისა რომ შუ
რდი ზღუა ჩუშნის კმელეთის იონბედის ცხენის ფუკის
ქუტუშ რე ჭჷულს გზახუდან მეზბოლის ჟანის ცხენის
ფუბ-ქუტუშ მადე წყლის ნადგუქს ადაგსავით გაშნა,
რე ვინც ვინ თავის ამადღუა უნდოდა, ჩუშნის იონადი-
ნების თვალ წინა წყლის ბუშტივით დაატარებდა, რე ჰა
ღბათ ამ წიგს გამაჯგუბას თავისის უროოს წყლო-
ბით გამოინდენ, რე წადგან ბეჟუდი თოფხანა კელნი ჩა-
გვიჯანდა, ოცის ათასინდინ ჩუშნის ჭჷულს გზახუდ
უწანუდთ რე თუწანუდთ მეზბოლუ, ჟანით თოფხანა სხ
ილო ქაბუღს სანჯრადში განოვასტუწეთ, რე მაგ ჩუშნმა
საყუარელმანც მაგ ხხარეს ამბავი ლოკესენოს რომ მსა
გათის ანხის მოსჯლის უკან ვწმანეთ ან ბელის ქა-
ლაქში მიიყუანონ ან ჰეკათს ნოასხან, რე ამას წინათ გვ
უწმანებნა რომ აშუწხან ბელსი გაგზავნეთო, ჰაღბათ
როგორც გვიბმანებია გაისტუწეთ, რე ეს განოწინდი
გამაჯგუბის რაუმის ზინი, რომ დიდი დუთის წყლობა
ანის, გაწდაწუწინეთ რე უწანის ქუტუშენებში გაგზავნა

ეთ, ზე რომელიც ამ ჩუჭნის კანის ზღურულის მოწილი
ზე ამ დოვლათის მნდომნი არიან, იმათი სასიხარულო
ამბავა შეიქნება, ზე რომელიც ზე მაგ ქუჭუნების განი-
გებას ეცადე ზე ღუთის წყალობის მოიძუდე იუავა რომ,
ღუთის შეხვერით მოწიხლოს ვინცაჲ ვინ ამ იშვიათად დო-
ვლათის მანცხა ზე ავი მდომნი იუჭუნენ, თავანთ ნაქნა-
დს ავს შეეყრებიან, ზე რომელიც ერდგულობის ზე მო-
წილობის საქმით იუჭუნენ, ამ დასაბამის დოვლათისა-
გან ნანდომს წყალობას იშვიან. დაიქუა ზილაჰჯის
თვს ქრონიკოს ჩინა.

უენისგან მიწყალა თავის სხასლადთან თდეს უანდა-
ანი დაიჭინა.—

ღუთის სეფეგელის მინდობით ჩუჭნი ბედნიერი

ბრძანება ადის ადრეიუანის სწასალად, თაჯნიხის ბეგ-
ლან-ბეგო ძმაო აბრეიმ ხან. მეჩუე ჩუჭნის მნაგალ რი-
გად კელმჩიუუჩის წყალობით თაჯ ამადღეუღი იუაჯ,
აწე დიდება ზ მადლი დუთისა ამ ჩუჭნის დუთისაგან
ხაბოძების იშგათად მოხდომალის დოვლათის კლიტის
გასადები ჩუჭნის ბედნიერს ზარზე გაუდაა, ზ დიქრის
თაგანი წყალობა ჩუჭნის ციხეების დანჭენს მკლავას ძა
ლში უნამყენებია, ზ საიდგენატ ჩუჭნის კელმჩიუუჩის
გაბედვის ნიავს უქროლებია, თუ კლდეც ყოფილა ჩალ-
ად გაჭდაწა, წინადამ აგვიდაა ზ რომელის მკნისაგე-
ნატ რომ ჩუჭნია გამარჯვებულის კელმჩიუუჩის ტაიჭა
მისულა, თუ სხაგაც ყოფილა მინდოწსაგათ თვალში მი-
წა ჩაგვყნია, აწე უანდაწის ციხის შემოსხვევა ერთი მთ
ელი წელიწადი გათავდა ამდონი წამ შებნადების გზ-
ით ჩუჭნ იმ გზა დაკანგულებს დავნატიუთ, იმ ციხის
სიმაგრეს რომ სიმაღლე ცას თავსა ჰკვკვდა, იმას მიენ-
დგენ ზ ახუდას სიმაღლეც ჰქონდათ, ჩუჭნა ზატიუი
ან მიანნიეს გული ომსა ზ ბრძოლას დაწდეს, ჩუჭნის
ბრძანებას მოშორდენ, ჩუჭნც ზარველად ერთი წიგი
ჩუჭნის მჭუულისა გზახედ მეორისა მკნისაგან ქუას

ბურჯია რომ კლდეზედ იყო გაკეთებული, დედა ბურჯის
მკრასაკენ გავგზავნეთ ზე იმ ბურჯის ადებს უკან ზან-
ზაზანი ზე უშვებდა იმ ცინოვანის სიტოცხლის კალოში
მეხსავათ ქუხილით ცუცხლად ავანთებინეთ, ზე თხუთმე-
ცს დღეში ორშაბათს ზალაქჯის თვის სამს გასულს შუა
დღისას რომ იმათის დოვლათისა ზე სულის მიცემის ბო-
ლესი იყო ვეშვის გაშგლეჯის გულადათ იუბიშის საქ-
ნულად უბძანეთ, ზე ზანბაზნესმა იმათის სიტოცხლის
სამიარეუჭლში დაქვეყნის ამბავი გაანინეს, რომ დედა ბუ-
რჯია იყო ის მკარე, ბახტიანს ეჭინა ზე დუთის ძალით
ბედმაც უსაქმად, ზე ამ სხუას უახიებს უწინ გაიძინენ ზე
დედა ბურჯია აიღეს, ზე სხუა სხუა უახიებმაც მამაცო-
ბის კალთა წელთი შემოიმაგრეს ზე ძალი მიიღეს, ზე რ.ს
დგან ეს სასაინხარულო ამბავი ჩუჭინის დოვლათის აეს-
რის მდომულთ უოველთვის თვლი გზავნედ აქუსთ, ჩუჭ-
ნც სეფიანბეგ ავშანი ჩუჭინი ბოქულთ უხუჯესი ამ ამბ-
ვის მახარობლად გამოგვგზავნეთ, ასე რომ თორმეტი თუ
მანი ნადდი ზე ერთა კელი ხალათა შენის ახლის საქო-
ნლისაგან მიუც, ზე ამ საქმეზედ ერთა დანანი სამახარო-
ბლო ზე წაყის ზედ დასაყარი სხუა ხარჯია ამ კაცს ზე

სხუას ან მისცუთ, ზე ჩუჭნის წაყმის საჯადი სულ ად-
კიბუქანის ქუჭუანაში გაგზავნეთ ზე ისინიც ამ გამანჯ-
გების ამბით შეატყობინეთ, ზე ახარეთ რომ სასინარულო
ნადაწა დააკვევიონონ ზე ამ ფუთის წყალობის ამბით გა-
ხარებულნი შეიქნან. — ზილაჭუჭის თჳს ღ ს. გასულს.
ქმონიკოს ჩი.

დადგან ჩინაფლოანი ხალხის ზიანია, გვიბრძანებია რომე
დაუშალოთ ჩინაფლოანი ანა ჰქნან, მარტო სასინარულოს
ნადაწას დასჯედენ. —

ზანთქისაგან მიწეჩილი ვერთან.

მინკულად გასენათ დიდი დადებული უკლის მზ.

ყრობელი ცისა ზე ქუჭრის დაუსახამო ზე დაუსრულებუ-
ლი დმუერთა; რომ მისი სივრცე ზე სიდიდეს ადამიანის ჭკ-
უა ზე საქმე გურ მიხვდების, ვინც ეპნიანების გააკვლმა-
წიოებს, თემსა ზე ქუჭრის მისცემს, დუთაების საქმე
ეს ანის, ამაში სულდგმულს კაცს კელი ანა აქუს; ვისაც
უნდა გააკვლმწიოებს ზე ვასაც უნდა მიწათა შიგან გა-
ამტკვეებს. ბმძანებითა დუთისათა მამეცა სიდიდე, სია
მაღლე, სგანობა ზე ზატკონობა, რომ დდესაც მაქუს ზე
იეჭინავს ბედნიეობა ზე სიუხვე, ყოველთა ზედა მოწ-
ულება ზე სამართლიანობა, დიდთა მეზმოდთა ზედა მმ-
ლეობა ზე ენდგულთა ზედა წყალობა ზე მიტემა; უწითა
ზე მეურეულთა ზედა მმანსაობა. ყოველი სული მე მიძ-
ნის ზე მმონებს, ამისთჳს, რომე ყოველთა კელმწიოეუ-
თაგან უმადლესი ვან ზე მიკმობენ კელმწიოეთ კელმწი-
ოესა. მე ვან შგალი მაღლის კელმწიოისა სულთან იბ-
რეიძისა ფწილონ ქაიხოსრო კელმწიოის ნათესავ; გა-
ანა ნოეს ნათესავა ვან ზე მეორე ალექსანდრე მაკედო-
ნელი ვან, სულთან მურად ხანთქანი გიწერ, რომელსა
მიჭინავს შავი ზდუა ზე თეთრი ზდუა, აგრევე ონი ქუ-
ჭრისა კელეუთისა, სწულადია მანეთისა, ანადლოდისა. იქმს

ბრძანებას ქუჩებზე აწიან, მე ვადიდებ მაქა მადინას, ყო-
ველი მუსულმანი მაქას ილოცავს ზე ქრისტეანენი იერუ-
სალიმსა, ესე ყოველი ჩემსა საფარველსა ქუჩებზე აწიან
ზე მსახურებენ. მე ვარ აღექსან დრე მაკელონელის ქუ-
ჩენისა მჭინაჯი ზე კოსტანტინე კელმწიფის ტახტზე ვხ-
ივარ, მე ვარ ზატრონი ზე მქონებული იამანეთისა, აბაში-
სა, სევაქანისა, თუნუსანობისა, ქუჩთისტანისა, ანაბეთისა,
ალაბისა, შამსა, ბადდაღისა, ბასისა, ბუჩისა, ჯახანო-
სა, მაშჩიყისა ზე მადნობის მილეეთისა, ზე კიელეთად შაჩის-
ტანისა, ზდჷაში კუნძულისა. ესენი დიდურანი ქუჩენა-
ნი აწიან, ამისად გარეთ სხუა უანგარიშო სოფლებისა
ცადა გითხრა, ეს ყველა კელთ მიჭინაჯს ზე ბრძანებისა
ჩემისა მოწილნი აწიან ზე ვენაჯინ ივადრებს უანის კა-
დრებსა. ესრეთ სიმაღლე მოწუალის დჷთისაგან მამ-
ცემია ზე მიკმოზენ შანიჰაჯჯანობითა, დჷთის ბრძანებითა
კმალი ჩემი ჭსტრის, ნადანა ჩემი იცემების, კალამი ჩემი
იწერების ზე ბეჭედი ჩემი საქმობს. როგორათაც მომცე-
მია სიმაღლე დჷთისაგან ისევე მე მშვენის ზე მეუერებს-
ის, აჷა ძმაო შახის შგალო აჯამის კელმწიფევ აფრანსი-
ობის ნათესავო. ზატრონი ზაჷა შერი შასეფი უერა სახ-

ელ გათქული კაცა იყო, ისიც ასრე ჩემის ბძძანების მო
წილი იყო აწე როდისაც ჩემი შიში, ძალი, წიგნი ზე ზა
სუხი მოგივიდეს, ასრე შეიტყუე, რომე დმეტთი ყოვლის
ქუჭუნის განჩენი ჩემხედ ასრე წუალობით აწის, რომე
ყოველი პელმწიფენი ჩემის სჯულისა სიკეთითა ზე უფ-
როსლობით იმას გაიგონებენ; დჟთის ძალითა ზე შეწევ-
ნითა ვინც უკუგვადგების, ასრე გავამტკვერებთ რომე ქუ
ჭუნანახედ მისი ნაცაწიც ადარ იბლეოდეს, აწე დჟთის
შეწევრით დიდის ან გარნიშ მიუწდომელის ლაშქრით სა-
დაც დავდგები, მიწა დაიძუმის ზე შუბის წვერის სიმწა
ვლით მზის შუქი დაიფარვის, ახლა შენის თემის დასა-
ქავვლად ზე შენის ლაშქრის ამოსაწყუჭტლად შენს ზა
დდადზედ წამოველ ზე შენს თემში ვდგევარ, ანც შენ-
გან ზე ანც შენის ლაშქრისაგან ანცავინ გამოჩნდა ზე
ანცავინ წინ გარდაგვიდგა, სადაც დიდწოანი მთები ზე
პეკები აწის იქ დამალულარ, ვერც თქუჭნი ზე ვერც თქ-
უჭნის ლაშქრის ნიშანი ვერსად გვიჩვენია, დჟთითა
ამ ცოტას ხანში ზადდადი უჭინკველად ავიდეთ. ჩუჭნ
დავბუნდით, ჩუჭნი ვეზინთ უფროსი სახელ განთქმუ-
ლი მუჭა ფაშა ვეზინი ზადდადს დაგვაგდია ზე ჩუჭნ

დასწრებისასვე წაკითხეთ. თუ ღმერთი ჩუქნს კერძო
ანის, განსაზღვრულ ეწინისა და აღწერისა და ნახილვის
მანა რომ დაჰყაროს იმდენის ლაშქრით ჩამოვიდგები,
თუ შენ ჰაზის შენის გზას დაიჭერ და მოხვალ და ჩემს
დუთისაგა დაძვარებულს ცახტს შემოვიხვეები, მოწყა-
ლის დუთის ბეძანებით ჩუქნით შეცოდებას შენდობას
შეც მოგცემ, და შენას ბედნიერის ჰაზის სულთან იბრე-
იმ ხანის სიძონს გაგვიჩუქეთ და დაგაჯერებ, თუა და
შენ იცო, და ცოცხელი ბეზამისქიმი კაცი იყოს და ცხენის
ფეშმა გალახოს, ის ცოდვა შენი იყოს, და ემზადე აქეთ
იქით ნუდაც იარები და ცოცხლის დუთის ბეძანება
ანის ის იქნების, აწე და ცოცხელი გქონდეს ჩუქნს დუ-
თისაგან ამადღებულს კანზე კაცი გამოგზავნე და ჩუქნ-
ის ბედნიერს აკანდას შეატყობინე და დუთის კაცს თა-
ვის სიკეთეს ან დაუკარგავს.—

ქანთგულთ მეფეთა მოკითხვის წიგნის ჭოგმა.

მეფე ვახტანგთან კახ ბატონისაგან.

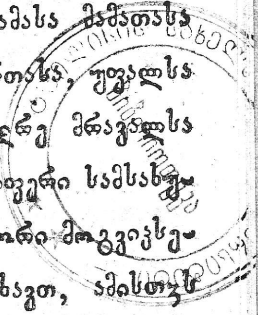
ვითარცა ყოვლად ყოვლისავე ზატიოსნობის მქონე-
ბელსა ღმრთისა სახელმოწოდებისა ღმრთივი სახოვანისა სა-
ხისა გამკუთვრელსა ღმრთისა ზემთა ზენალობით უზემთაეს კა-
ცთა ბუნებითა მქცევლობათა, უზედაესსა ღმრთისა ქუჭნა
ქუჭენიერთა, მიწა მიწიერთა ნებგ მცენარეთა ღმრთისა მწ-
ვანელოვანთა მთა კაზან კლდოვანთა ღმრთისა მადნა-
რთა. სიბრძნით დამზელობელსა; ხოლო სხეულოვნების
მქონებულთა ბრძნით წარმომთქმელო ღმრთისა სიბრძნის მქო-
ნეთა, ანუ თუ უტყუებთა ქუჭ დამხედველთა, მკეცებ მდ-
იერთა ანუ უძლურთა უნდოდ უმეტანთა, ყოვლადვე მე-
ცნიერებით დამმორჩილებელსა, ხოლო ცნისა შობისთა
მყოფთა დუთისა მიერ ქმნილთა საკვირველებათა, ღმრთისა
იად მისაწთომთა საქმეთა, ვრცელად გამომეტყუებლსა
ღმრთისა მზისასა ბუნებასა მთოვანისასა ღმრთისა ქცეულებათა
სხუათა მნათობთასა, თავსა შობის თვისსა წინა დამსა-
რებელსა განა თუ ქუჭყანით ზენა ადსაწევრელთა ზო-

მით ზომიერობასა, კინდა ბეჭადითა თითათა წავდ-
ენობა წიციხვით მეცნიერსა, ხოლო ზღვასა შოწისთა და
ფანულესათა საიდუმლოთა თვს თვსითა ცნობიერებითა,
საცნაურ მქერსა ზ მწუწუნებისაც მისისა ადმწუველო
ბითა ჰეშვთაცა წიციხედსა, აწა უმეცარსა სახოვნება სა-
ხელის უმეტესსა ზ სახელ სახისა უმჯობნიეროსა, ჰსწა-
აგლა მეცნიერების უსახდგნოსა ზ მეცნიერება ჰსწაგლის
სახდგარ შეუგებელსა ზ წიციხეებრითა, მეტყუტლებო-
თა ყოველთა ბეძენთა უემოდ გამომანინებულსა, ზ ჰი-
წველის მეფობის დამწუწოელისა მამისა ჩუტნის დავი-
თის მსგავსად ღუთისა მიერ ჰოვნერსა, ზ მის ერწად
გულითადად მისსა ცხოვრებულსა, განწა ქუტყანისა
ყოვლისა ზ მზისა ქუტყეთა ყოველთა ძლიერად მწუწო-
ბელისა, დიდისა კელმწიფისაგან დიდებულებითა დიდო-
თა ზ კელმწიფობითა ამაღლებულსა, ჩუტნთვსცა მსგა-
ვსად ნათლითა თვალთა ჩუტნთასა, ეგრეთვე სამხედვე-
ლოსა გულთაცა ჩუტნთათვს გულითადად მოძმედ შე-
მწე შემთვსედ შეუქანებულსა, შეიეგობებულსა ძადად
დიდად ზ უხეშთავს დიდ იმედებად, სიმაგრე სიმტკი-
ცედ მოსალოდებულსა ზ ჰამ ყოველ სამეტყუტლოდ სა

მუსაიბოდ საშვებლად ზ სანსინაწყოლოდ, მისახედ სანა-
ტრელსა, ჩუჭნსა უხუცესსა მასსა მეფეს ბატონს ყოფ-
ლითა წადიერებითა ნახვად მეძიებელი ზ შეუკად წადი-
ერი ზ წამითა წამად თანა მხნახველობის მნებებელი მე-
ფე იმამყულიხანი. მოვიკითხავ დღე კეთილობით მქცევუ-
ლობასა თქუჭნსა ზ უვნებლობით უვნო უმიზესობასა
ზ დღე კეთილობით წამმატებასა თქუჭნსა. მნაჟაღნი
ზ აუწაცხელნი მოკითხვა კეთილყოფობის ნატკა შეუწ-
ის მუსაიბობის ზ სიტკბოთ თანა განხნახვის სუწვილი
ზ კეთილის ანბის გაგონების სინაწული მომივსენებია,
დჟოთის მადლობა მიერთმოდენ ვანათგან თქუჭნი უვნ-
ებლობა ზ უვნო უმიზესობა გვესმის, ვიტით ჩუჭნს შე-
უძლებლობას იკითხავთ, ისევე შეუძლებლად ვანთ, აწე-
ეს მოგაკსენოთ. —

მეუფისაგან მიწერილი კათალიკოსთან.

სანატრელს მამათმთავანს ზე უოკლად სამღჳდელ-
 თა ნიჭთაგან უხუჳდ მადლისა მომნიჭებულსა, ჩუჳნ.
 და წმიდასა ზე უფალსა მეუფესა ჩემსა, მამასა მამათასა
 ზე მღჳდელთ მთავანსა მღჳდელთ მთავანთასა, უფალსა
 ზე მეუფესა კათალიკოსს! მეუფე აღუქსანდრე მკაფილსა
 მაგათისა წმიდასა ზე უმანგოს თავის შესაუბრი სამსახურ-
 რის ნატკნა, ზე სამეუფოსა მანჯჯვენეს ამბოღი მოგვიკესუ-
 რებია. მერეთ გიციოთ ჩუჳნს ანბავს იუითხავთ, ამისთვის
 რომე ქუჳყენისა ზე ჩუჳნთვის მაგათგან გული შეტკვიგ-
 ბა წესია. დჳთითა ზე თქუჳნის მადლით მშვიდობით ვა-
 წით, დიდის ეჩანის. კელმწიფის წაყამი მოგვივიდა დი-
 ად ჩუჳნის უდიჩსი, ჩუჳნის სათხოველი ებქმანა შეგვა-
 ტყობინეო. ერისთავი ვახელით, თქუჳნის მადლით გო-
 აქუჳს იმედი ცოტასხანად თქუჳნის სიწმიდის ხელვა გო-
 ედიჩსოს, დაგვცლოდა ეგების ქრისტეარობისათვის ზე
 ქუჳყენისა ზე მაგათთვის წამე გვემსახურებინა ზე შემო-

გვედო, მაგნამ ან იქნა მტკნამ ან დაგვაყენა, ან ღუ
თათა ზე მაგათის ლოცვათ ეგების მტრის გულისადა ან
გავხედო, გავიგონეთ მანდა ჩუჭნი სავანისკომპოზიუბი გა
უცაათ ზე წაგინდაწს უსაწვილებისათჳს მიუცაათ, ამას
გელთ თქუჭნგან რომ ჩუჭნი თანა შემწე იუოთ ზე ჩუ
ჭნი საქმე იუწვოთ, მოგეხსენებათ თუ როგორი ებას
კომპოზება დასხუდა იმერეთს, ჭყონდელი გენათელი ზე
ნაკონწმადიელი, თქუჭნიც უაწშაინი ზე საყდრის მა
ოკრეუელი, როგორ გევადა ზე საყდრიდამი განდაყვადე,
ზე თქუჭნგან ნაკურთხი ებასკომპოზები განკრძალული მდ
უხელთ მთაგრები დავსხი, ახლას უმსჯავროდ განდმო
გყვადეს მე ზე ეს ჩემი ებასკომპოზები, თუ თქუჭნი ნე
ბა ან იუოს ჩუჭნი განდაგანდა ზე ან ჩუჭნს წასმე იწ
წმუნებდეთ ზე სამადღეშიოთ ეელი ან აგედოსთ ჩემს
ედ, ამ ქუოთლის ზე გენათლის სახელოს საყდრებზე ებ
ისკომპოზებს ნუ აკურთხებთ, ეგ ბუჟან ბედი თქუჭნმა მა
დღმა ჰსწორე ზე მტკიცე ფრანგია, აქ ვახტანგის უაფ
ლანის-შვილისათჳს მოუწერია სამოცი სული კაცია ზე ქა
ლი გამიფრანგებია ჰრომის ეკლესიასათჳს შემიძენიაო, იმ
წიგნსაც ვახლებთ, ჩემ სასაფლაოზედა რომ ფრანგი ზე

განუგნელი უმარჯალი ვინმე აკურთხოთ, ანცა ღმერთის კა-
ლესიას უფროსს ღმრუტნიც დაგუკანგებოთ, გიტა სიბუნის
სიდაწინე განლაგსთ ღმრუტნიც მოგანთმევენ, მაგნამ უწესუნს
გურთხევის ამისთვის ნუ მიიღებთ, რომელიც უგვიძლიან
ღმრუტნიც გმსახურებთ ღმრუტნიც გიტა, ღამც მტკუნმა
გვიძლიან, თუარე მმგათგან მტკუნობას ღმრუტნიც
ბის გურთხევის ან გუღით. —

მუთისაგან მიწერილი ვინსკონხოსთან.

მუთისკომე დაგითისა ღმრუტნიც მისაგან კეთილად
შეწულებულია, სკინტრა ბონდინობით სახელ დაღებული,
რევე ცათა მუთისა ადექსან დრე, მოსაგა სამებისა საგუ-

თანი იჭითის-მშობლისა, ზაკვით აღსავსე ზე უჩინი ბეძას
ნებისა სახანებისა, ცოდვათა მიუკ დაბნელებული, მსწკ
ეთ შებღალული, მეფობის მწყემსობის ანა დინსი ზე წი
ადად მკელი, მტაცებელი, მოკული, ანა კეთილის მოყუ
ანკ, ჯ ვითან ზე წაბამისა განშოკებისა მოშიში, თქუშ
ნის მკუნნაღის სულის საღთანათი საღმუნსა ზე ემბლა
ცროსა იჭითის-მშობლისასა, საკსებით გინაწოდენსა მო
გამიქანებ ზე ვითხოვ სულთა ზე კონტთა კუნნებსა,
ნეტან ზე ახალ იქაწლად მიწუწვილო, სტეუანესთან
მოსაყდრეო ციმოთე, ყოვლად განშკენებულე, ებისცო
ლე თქუშნ მიეწი ვინილე ზე ქანტისა გრანგინისაგან
მივითვალე კეთილ სახიერება თქუშნი.—

თამარ დედოფლისაგან მიწერილი მეფე ალექსანდრეს-
თან. ალექსანდრეს!

მაგათის სახეშთაო საადმატოდ საქებელის ზე სამე-
ფუო გვარტომობით აღშანაზნდედებულის, ზე ვითაცა შვ
ენის ჯეროვნად ნამკთა, ნაშუთა, მათ ძინ წტოთა, ეგრ-
ეთ წანმოდ შინგელ ნაბძრთა, უცთომ ნამნტთა, უოჯრი
თუწთვე, ზე მმორთველის სიმკნე, სიმთნე, უგანმწვალოდ
ერთი, ერთის ან განმკიდედ მკურთულის სასწონ ზომით
უმიძოოდ ქონებ მერობით, ან დამხედის წინა მეტყუთა-
ებქ წინაგლა მნავლად აღხანისხედ უბანად, მავლად ან
ოდესმე მამთენელის, განდასწულ ზე გუჯკებადთა, მე-
წმე მომვლთა ვით აწ მუისსა მხედ გონებით, ანა განქ-
მნით მეტწინების, ჩუჭნთჯს, ვითა საკამსობს ეგრე სატ-
რფოდ საწრფოდ საგონებლის, მეფეთ უბწყინთ სამშო-
ბოთა ჩემთა მადლის კიდევგნობის მშორწავთ, გულთა ერ-
თის განდა მოკსენების ნუგეშებათ მათმენელის, სამაწა-
დასოდ ხილვის წადიერი ზე განუშორებლობის მსუწვე-

ლი მაგათი, ზე ღუდოთული თამანი, მოგახსენებ ჩუშნს
სანადაგოდ სიუჟანულისა სისავსის გულითა ზე გონე-
ბისა მიუცდილებელისა თვალთა სახედველს, ჩუშნს მკა-
ვალს სასიქადულოს ძმას ბატონს შეუეს! მკავალს მშვა-
დობით სუფევის ნეტარებასა ზე და-ძმურის შესამსგავსის
განცდა განხილვის წადილსა; მეძმე წიგნი გეზოდით ზე
რაც გეზოდანთ შევტყუვით, თქუშნც მოგეხსენებათ თქ-
უშნდა ეს სახლი, ნიადგ ურთმანურთისანი უოფუალხანთ,
ზე ესენი თქუშნზე განჯილნი ანიან ზე თქუშნ ამათ-
ზედა ზე ურთი ურთის შექენი ბრძანებულხანთ, მეც რომ
ამ სახლში ან გუოფილიყავ, ამათგან თქუშნზე განჯა
ზე მოკმარება დაუშურველი იქნებოდა, ზე ნამეტნავად ახ-
ლად რასაქუჩველია, რომ თქუშნზე გავისანჯნეთ ზე თქ-
უშნს შეწევნას ვეცადნეთ. რატომ ასე ჰქენით რომ ან
თქუშნ, ან გვანხეთ ზე ან შვილი ან გამოგვიგზავნეთ,
მაგზე დაჯერებული ბრძანებოდეთ, რომელიც ჩუშნგან
თქუშნზე განჯა მართებულია, თქუშნთვს დაუზოგვე-
ლი იქნება. სხუას თქუშნს ამბავს ნუ დაგვაკლებთ.—

დედოფლისაგან მიწეწილი ვეზიანთან.

მაგათას, ყოველთა კელმწიფეთა უდიდებულესად. კმა
ადმატებით სახელ განთქმულად ქეშულას, ზე ფეთისაგან
კეთილის ცხოვრებით დამყარებულის, ბედნიერის თაგის
ქება დიდებით, მკსენებელი, ერეკლე მეფის ქალი ელისა-
ბედ, მოგაკსენებ ჩუშნთვს ზე ჩუშნის ობლებისათვს
წყალობით კელის ადმხრობელს, ბედნიერს ვეზიანს! მშა-
ბგალი მაგათას ზეადმატებულის ზე მადლის კელმწიფისა-
გან მაგათად საკადრისად განმდიდრებულის, თაგის სამ-
სახუნის ნატკა, ზე ფეთის ხვეწნით დდეგჩქელობის
ლოცვა მოგვიკსენებია. ახლა ამას მოგაკსენებთ, ჩუშნს
მოწყალეს, დმერთმან დავიმადლოსთ ცათა ჰსწოწს კე-
დმწიფესთან, თქუშნ აწზა მიგვიწერეთ ზე თქუშნის
წყალობით ოწი სოფელი გვიმოჯრეთ, თქუშნც მოგე-
ხსენებათ, რომ დავთანდაწი ჩუშნი მტეწი იუო, სუწა-
მი სამი უწანი აწის, დავთანდაწმა ზე მამუდ აფენდი სა

შს უზანს თჯთო სოფლები სსხელები ღაანქქუშს ზ სსა
შს სოფლად გაკადეს ზ რეი აფუნდის აშოუნინეს, ახლა
რეი აფუნდიც ზ იმისი შვალიც თქუშნის ჭინის სანაც-
ლო შექმნილან, ამას მოველით თქუშნის მოწყალებისა-
გან, რომ, ამას წინათაც ორჯულ მოგაკსენეთ ზ წყალ-
ობის იმედი ებძანებინათ, ბედნიერს კელმწიფეს ამას ვუ-
ხვეწებით რომ ჩუშნი. . . .

მროზა.

მოთხრობა. დამე სომალდში, რუსულიდან. ღუგა ის-
ანდოვი.

ჭსწავლა & ხელოვნება.

ანეგდოტნი ძუჭლთა მეფეთა & ბძქენტა. ურასტი თუ-
ბქისტანოვასა.

სხუა & სხუა ანბავი.

ქობჩილი ლისტისა. ი. ე.

ძონმა ქანთუჭლთ მეფეთა მიწეზ მოწერისა.

